

NISA – PŘESHRANIČNÍ ROZVOJ VENKOVA
PROGRAM PHARE CBC '97

SUBPROJEKT NO CZ 9701/05.02.02.01

**ROZVOJOVÉ STUDIE
VENKOVSKÝCH
MIKROREGIONŮ**

MIKROREGION PODRALSKO

ZAKÁZKA

Název	NISA – PŘESHraničNÍ ROZVOJ VENKOVA Program Phare CBC '97 Rozvojové studie venkovských mikroregionů Subprojekt No. CZ 9701/05.02.02.01 Mikroregion Podralsko
Zadavatel	ARR – Agentura regionálního rozvoje spol. s r.o. dceřiná společnost Euroregionu Nisa
Zpracovatel	SAUL s.r.o. Liberec, U Domoviny 491/1, LIBEREC 4
Datum zpracování	říjen 2000

AUTORSKÝ KOLEKTIV

Vedoucí garant, koordinátor celého projektu	Ing. Oldřich Lubojacký
Vedoucí řešitelského týmu	Ing. arch. Libor Pitelka
Spolupráce	Ing. Lucie Ježková Ing. Jan Hromek Ing. Ladislav Křenek Ing. Josef Kobrle Ing. Karel Žižka Ing. Petr Kořínek RNDr. Václav Poštolka

Konzultace za zadavatele, účast na workshopech	RNDr. Zdeněk Kadlas
---	---------------------

Zpracovatelé touto cestou děkují za ochotnou spolupráci při zpracování díla formou konzultací, poskytnutí materiálů a účasti na společných pracovních setkáních pověřeným zástupcům jednotlivých obcí.

OBSAH

Kapitola	Stránka
1. Úvod, podklady	3
2. Vymezení a základní charakteristika mikroregionu	5
3. Sociálně ekonomická analýza mikroregionu	7
3.1. Ekonomický potenciál	7
3.2. Lidské zdroje	13
3.3. Technická a dopravní infrastruktura	21
3.4. Životní prostředí, krajina, území	23
3.5. Cestovní ruch, kultura, turistika a sport, rekreace	29
3.6. Zemědělství, venkov	33
3.7. Účast obcí ve vybraných dotačních programech	37
4. Prostorové a funkční vztahy mikroregionu a jednotlivých obcí	39
4.1. Vazby mikroregionu k okolí	39
4.2. Vnitřní struktura mikroregionu	39
5. Problémy a záměry obcí a mikroregionu jako celku	40
5.1. Problémy	40
5.2. Záměry	41
6. SWOT analýza	42
6.1. Charakteristika SWOT analýzy	42
6.2. Vnitřní analýza	43
6.3. Vnější analýza	44
7. Strategické cíle mikroregionu	45
8. Návrh opatření včetně jejich specifikace	46
9. Závěry a doporučení	101
Seznam použitých zkratk	103

Poznámka: Tabelární část je součástí jednotlivých kapitol této zprávy

1. ÚVOD

V roce 1997 byl Euroregionem Nisa navrhnout a vypracován projekt "Nisa - přeshraniční obnova venkova". Projekt byl zahrnut do programu Phare CBC a na jeho realizaci byla z tohoto programu přidělena finanční dotace. Investorem a přijímací institucí je Euroregion Nisa. Toto komunální sdružení zahrnuje příhraniční oblasti na území tří států. Česká část je tvořena okresy Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Semily a šluknovským výběžkem v okrese Děčín. Německá část

Euroregionu Nisa se rozkládá na území svobodného státu Sasko a polskou část tvoří vojvodství Jelenia Góra.

Celý projekt má za cíl podpořit ekonomický a kulturní rozvoj v příhraničních venkovských oblastech Euroregionu Nisa. Tvrdá část projektu je zaměřena na rekonstrukci a obnovu vybraných stavebně - kulturních památek, které v průběhu poválečného období silně zchátraly. V projektu je dále zahrnuta i tzv. měkká část, která zahrnuje 3 subprojekty. Jedním z nich je i subprojekt "Rozvojové studie venkovských mikroregionů".

Zkušenosti především ze zemí Evropské unie a realita posledních několika let v České republice dokazují, že ekonomický a společenský rozvoj je vhodnější plánovat a koordinovat v rámci většího území než je např. jedno město či obec. Sdružení měst a obcí, tzv. mikroregiony, mají větší naději na získání finančních prostředků na své projekty z různých programů a fondů ať už z EU či z ČR. To lze považovat i za hlavní důvod vzniku nových mikroregionů v posledních několika letech.

Hlavním cílem projektu je podpora hospodářského a společenského rozvoje ve venkovských oblastech Euroregionu Nisa a vytvoření dokumentu strategického plánování pro časový horizont cca 2000 – 2006 (2010).

Jedinečnou motivací je i možnost využití podpory ze zdrojů Evropské Unie (speciální programy PHARE, SAPARD, ISPA a výhledově Strukturální fondy a Kohezní fond).

Předkládaná Koncepce rozvoje mikroregionu Podralsko je součástí subprojektu „Rozvojové studie venkovských mikroregionů“.

Předmětem práce je provedení analýzy současného stavu včetně SWOT analýzy, identifikování hlavních problémových oblastí, stanovení možností rozvoje mikroregionu a vytýčení hlavních cílů do budoucna. Dále jsou specifikována jednotlivá opatření včetně nabídky možných aktivit je naplňujících, s přihlédnutím k možnostem přeshraniční spolupráce.

Analýza je provedena na základě shromážděných dostupných podkladů od začleněných obcí, okresních úřadů v České Lípě a Liberci (referáty regionálního rozvoje a životního prostředí), ze statistik, z údajů vydávaných na internetu (MMR, MŽP atd.), technických podkladů, turistických průvodců apod. doplněných vlastním šetřením v řešeném území.

Strategie je určena pro rozvoj Podralska jako celku a bude sloužit pro potřeby samospráv mikroregionu a jednotlivých obcí i podnikatelské veřejnosti a v neposlední řadě bude i podkladem pro územní plánování v řešeném území.

Při zpracování studie byl kladen po dohodě se zástupci mikroregionu zvláštní důraz na prioritní oblasti rozvoj cestovního ruchu, životního prostředí a údržby krajiny a podpory rozvoje podnikání.

Průběh zpracování rozvojové studie

Práce na zpracování Rozvojové studie mikroregionu Podralsko byly zahájeny 2. srpna 2000 schůzkou na OÚ Ralsko – Kuřívody mezi zadavatelem, zpracovatelem a pověřenými zástupci mikroregionu. Na této úvodní schůzce byl rámcově dohodnut postup při zpracování úkolu včetně způsobu společných pracovních setkání a průběžného předávání informací.

Ve II. – IV. týdnu v srpnu proběhla setkání zpracovatele se zástupci jednotlivých obcí (členů) mikroregionu, kdy formou řízeného pohovoru byly zjištěny základní údaje o obcích a jejich předběžné záměry i názory na společné projekty v rámci MR.

Zároveň v srpnu proběhlo dotazníkové šetření zpracovatele, kde jednotlivé obce poskytly základní (*porovnatelné*) údaje o svém území.

6. září 2000 se uskutečnil I. brainstorming v Ralsku – Kuřívodech, kde byla diskutována analytická část studie vč. SWOT analýzy a také první společná formulace strategických závěrů.

Následovala fáze zpracování návrhů vč. průběžného korespondenčního připomínkování a doplňování podkladů v oblasti ochrany krajiny a zemědělského a lesního půdního fondu.

Na II. společném diskusním setkání (brainstormingu) se zástupci jednotlivých obcí dne 4.10.2000 v Ralsku – Kuřívodech byly projednány strategické cíle, opatření a aktivity k jejich naplnění.

Závěrečné připomínkovací řízení následně proběhlo korespondenční formou (E-mailová pošta, fax, pošta, ...).

POUŽITÉ PODKLADY

- Obce okresu Česká Lípa v číslech, zpracovatel Okresní úřad Česká Lípa, 2000
- Programy rozvoje venkova obcí (některé obce MR)
- ÚPN VÚC Ralsko, Atelier Botič, 1994
- Komplexní analýza území okresu Česká Lípa – Analýza ekonomické základny, SAUL s.r.o. Liberec, 09/1998
- Komplexní analýza území okresu Česká Lípa – podklad pro „Strategii regionálního rozvoje VÚSC Liberec“, OkÚ Česká Lípa, 10/1998
- Územní plány obcí Zákupy, Bělá pod Bezdězem, Mimoň, Osečná, Stráž pod Ralskem – Hamr na Jezeře
- Urbanistické studie obcí Velenice, Noviny pod Ralskem, Bezděz, SAUL s.r.o. Liberec
- Rozpracované ÚPO Doksy, Jablonné v Podještědí, Tachov, SAUL s.r.o. Liberec, 2000
- Program podpory turistiky a vybavení cyklostezek v prostoru obce Ralsko a přilehlého okolí, SAUL s.r.o. Liberec, 1999
- Konzultační dokument pro NUTS 2 Severovýchod, 06/1999, ARR Nisa, RRA Východních Čech, RRA Pardubického kraje, SAUL s.r.o. Liberec
- Regionální operační program pro NUTS 2 Severovýchod, 11/1999, ARR Nisa, RRA Východních Čech, RRA Pardubického kraje, SAUL s.r.o. Liberec
- Strategie regionálního rozvoje VÚSC Liberecký kraj I.etapa, 11/1998, ARR Nisa, TU Liberec, spolupráce SAUL s.r.o. Liberec
- Strategie regionálního rozvoje VÚSC Liberecký kraj II.etapa SAUL s.r.o. Liberec, ARR Nisa, TU Liberec
- Program rozvoje Libereckého kraje, ARR Nisa, SAUL s.r.o. Liberec, TU Liberec, rozpracováno r.2000
- Základní data o české části Euroregionu Nisa, 1993, OSS Liberec,
- Charakteristika územních celků české části Euroregionu Nisa, 1993, ERN
- Číselník obcí, částí obcí, ZSJ a ÚTJ Severočeského kraje k 1.1. 1999, ČSÚ divize Ústí nad Labem
- Obce české části Euroregionu Nisa, ČSÚ Liberec, 1998
- Ročenka Libereckého kraje 1999, ČSÚ Liberec, 2000
- Podklady získané od orgánů státní správy (ÚP, OkÚ RRR, RŽP a další)

- Vlastní dotazníkové šetření provedené v mikroregionu, SAUL s.r.o. Liberec, 08-09/2000
a další drobné dokumenty a propagační materiály

MAPOVÉ PODKLADY

- Turistická mapa Českolipsko, Geodézie ČS Česká Lípa, M 1:50 000, 1998
- Turistická mapa Lužické hory, Geodézie ČS Česká Lípa, M 1:50 000, 1998
- Turistická mapa Máchův kraj, KČT Praha, M 1:50 000, 1998
- Mapy okresů Česká Lípa a Liberec, Geodézie ČS Česká Lípa, M 1:75 000, 1997

2. VYMEZENÍ A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU

Mikroregion Podralsko zaujímá (přibližně) východní polovinu příhraničního okresu Česká Lípa, dále jednou obcí zasahuje do okresu Liberec a dvěma obcemi do okresu Mladá Boleslav. Tím přesahuje hranice Libereckého kraje i do kraje Středočeského. V severní části má MR společnou hranici se SRN (obec Jablonné v.P.).

Řešené území je vymezeno dvaceti obcemi, z nichž v okrese Česká Lípa leží následujících sedm: Bezděz, Bohatice, Brniště, Doksy, Dubnice, Hamr na Jezeře, Jablonné v Podještědí, Mimoň, Noviny pod Ralskem, Okna, Pertoltice pod Ralskem, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Tachov, Velenice, Velký Valtinov a Zákupy. Obec Osečná patří do okresu Liberec a obce Bělá pod Bezdězem a Dolní Krupá do okresu Mladá Boleslav.

Celková rozloha mikroregionu je **616,9 km²**, z toho 514,4 km² leží na území okresu Česká Lípa (45,2 % rozlohy okresu). Ke konci roku 1999 zde žilo **32 884 obyvatel**. Svou hustotou **53 obyv./km²** se řadí k nejméně zalidněným oblastem kraje (průměr okresu Česká Lípa 93 obyv./km², Libereckého kraje 136 obyv./km², ČR 130 obyv./km²).

Mezi obcemi jsou obrovské rozdíly v absolutní velikosti rozlohy území. Nejmenší obcí, co se rozlohy týče, je obec Bohatice – 393 ha, největšími obcemi jsou Doksy – 7 492 ha a zejména Ralsko – 17 025 ha.

Podle počtu obyvatel lze obce Podralska rozdělit do kategorií:

1. do 200 obyvatel:	Bohatice, Dolní Krupá, Tachov, Velenice, V. Valtinov
2. 201 až 500 obyvatel:	Bezděz, Hamr na J., Noviny p. R., Pertoltice p. R.
3. 501 až 1 000 obyvatel:	Dubnice, Osečná, Ralsko
4. 1 001 – 2 000 obyvatel:	Brniště
5. 2 001 – 5 000 obyvatel:	Bělá p. B., Jablonné v P., Stráž p. R., Zákupy
6. nad 5 000:	Doksy, Mimoň

Dle průzkumu vztahů mezi obcemi nemá mikroregion jednoznačné spádové středisko. V různých souvislostech jsou uváděna města Mimoň, Doksy, Stráž p.R., Zákupy. Nejvíce společných vazeb je směřováno na město Mimoň, které leží v těžišti řešeného území na křižovatce dvou pro mikroregion nejvýznamnějších silnic II. třídy (II/270 spojující Jablonné v Podještědí – Stráž pod Ralskem – Mimoň – Doksy - a

II/268 spojující Dolní Krupou – Ralsko (Kuřívody) Mimoň – Bohatice – Zákupy).

Řešené území je součástí České křídové tabule a na severu navazuje na útvary Lužických hor a Ještědského hřebene. Krajinný ráz mikroregionu je jedinečný, s významnou geografickou, přírodní i kulturní hodnotou. K charakteristice této krajiny přispívají hlavně zdejší lesní pozemky (zvláště území obcí Bezděz, Ralsko a Doksy) a významné vodní plochy (Doksy, Hamr n.J., Stráž p.R.). Historický ráz kulturní krajiny je narušen existencí v minulosti scelených honů orné půdy a některých velkokapacitních zemědělských komplexů. Ještě podstatnější je pak existence pozůstatků areálů bývalého VVP a areálů těžby uranu. Současný stav životního prostředí v mikroregionu lze charakterizovat jako příznivý, avšak lokálně s narušenými složkami. Na území se z hlediska ochrany přírody nacházejí některá zvláště chráněná území (CHKO Lužické hory, CHKO Kokořínsko a množství maloplošných chráněných území).

Mikroregion má poměrně nízkou nezaměstnanost (5,82 %). Převažujícími zaměstnavateli jsou firmy navázané na automobilku v Mladé Boleslavi, nemalá část pracovníků je dosud i přes pokračující útlum zaměstnána v uranovém průmyslu.

Zemědělská činnost, lesnictví a rybníkářství byly historicky hlavními hospodářskými činnostmi v mikroregionu a jedním z hlavních současných cílů je optimalizace a obnova těchto činností a venkovského způsobu života.

Důležitý je i rekreační a turistický potenciál území. V souvislosti s útlumem těžby uranu a uvolněním VVP Ralsko se otvírají velké perspektivy pro rozvoj cestovního ruchu.

PROFIL MIKROREGIONU

Vybrané indikátory (ukazatele)

Ukazatel	Jednotka	Stav 2000
Rozloha celkem	ha	61 688
Počet obcí	obce	20
Počet částí obcí	části	74
Počet katastrálních území	území	58
Vzdálenost od České Lípy ¹⁾	km	14
Vzdálenost do Liberce ¹⁾	Km	cca 40
Vzdálenost do hlavního města ¹⁾	km	cca 90
Počet obyvatel (k 31.7.2000)	obyvatel	32 884
Hustota obyvatel	obyv./km ²	53,3
Index stáří	%	0,86
Podíl obyvatel ve skupině 0 - 14 let	%	18,5
Podíl obyvatel ve skupině 15 - 59 let	%	65,9
Podíl obyvatel ve skupině 60 a více let	%	15,6
Počet objektů individuální rekreace (1991)	objekty	1 802
Počet železničních stanic (zastávek):	stanice	12
Délka silnic I. třídy ²⁾	km	cca 28
Nejbližší možnost připojení na rychlostní komunikaci (Mnichovo Hradiště)	km	cca 25

¹⁾ uvažováno ze spádového centra MR - Mimoně

²⁾ změřeno v mapovém podkladu

3. SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU

3.1. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

Mikroregion celkem

Mikroregion Podralsko patří v rámci ČR mezi oblasti méně průmyslově rozvinuté se značným podílem zemědělské velkovýroby, jež však v posledním období doznala značného útlumu. V řešeném území je rozvinut, a to především v Mimoně, Doksech, Zákupích a Bělé pod Ralskem, hlavně zpracovatelský a lehký průmysl, většinou např. textilní (Mitop a Mitex Mimoně, Trimco Stráž pod Ralskem), bižuterní (Preciosa Jablonné v Podještědí), papírenský (Papírny a.s. Bělá pod Bezdězem) a strojírenský (Rekufol Doksy). Kromě nich tu působí řada drobných podniků, zaměřených na drobnou malovýrobu a výrobní služby.

Významným potenciálem byla až donedávna těžba uranových rud ve Stráži pod Ralskem firmou Diamo s.p.. Zde ale také dochází k trvalému poklesu těžby a těžební aktivity se přesouvá na asanaci území postižených předchozí těžbou.

Významnými průmyslovými podniky v mikroregionu jsou v současnosti vedle Diamy firmy Wagon Automotive, Trimco, Falcon, Dehtochema – Bitumat, Lineta. V mikroregionu Podralsko působí také několik větších stavebních firem, jako jsou Luhov a Stavební podnik Ralsko, které zajišťují komplexní investiční akce i mimo mikroregion.

Významným přínosem a stabilizačním faktorem v hospodářské sféře je zahraniční kapitálová účast ve firmách, k nimž patří zejména Trimco, Falcon a Wagon Automotive. Impulsem ekonomickému rozvoji v mikroregionu, jakož i v celé širší oblasti Libereckého kraje, je však jednoznačně vazba na automobilový průmysl, zejména na Škodu auto Mladá Boleslav (př. u firmy Bleimer), ale i na další zahraniční automobilky. To se ovšem projevuje v současnosti hlavně ve vyjíždě z mikroregionu Podralsko za prací do Mladé Boleslavi a dalších firem v České Lípě a Liberci. Efektem zmíněné vazby jsou nejen vlastní dodávky, ale i řada návazných kooperací s dalšími podnikatelskými subjekty. Tento trend je pro oblast i podstatným ekonomickým řešením do budoucna.

Následující tabulky obsahují jednak údaje poskytnuté obcemi a Úřadem práce k 31.6.2000, jednak údaje ČSÚ o počtu obyvatel za rok 1999 a počtu podnikatelů (fyzických osob) evidovaných k 31.5.1998.

Tab.: Ekonomická aktivita

	Obyvatelé		Ek. aktivní celk.počet, procenta a na 1pr.přil.		Pracovní příležitosti	Podnikatelé celk.počet a na 100 ob.	
	dle ČSÚ	dle obcí	dle ÚP	dle obcí	dle celk. obcí zeměd.	dle ČSÚ	dle obcí

Bezděz	233	233	141 60,5 5,6	128 54,9 5,1	25	10	45 19,3	8 3,4
Bělá pod Bezdězem	4 801	4 794	(2500)	2500 52,1 1,1	2 300	80	668 13,9	800 16,7
Bohatice	145	143	79 54,5	30 21,0	749	35	12 8,3	3 2,1
Brniště	1 235	1 338	670 54,3 1,7	700 52,3 1,8	400	150	182 14,7	182 13,6
Doksy	5 098	5 115	2 781 54,6	2 781 54,4	749	35	951 18,7	2 000 39,1
Dolní Krupá	156	156	(85)	85 54,5 3,4	25	12	21 13,5	4 2,6
Dubnice	530	521	259 48,9 6,0	352 67,6 8,2	43	10	68 12,8	68 13,1
Hamr na Jezeře	343	346	226 65,9 2,7	(226)	85	3	48 14,0	41 11,8
Jablonné v Podještědí	3 801	3 767	2 033 53,5 2,1	2 244 60,0 2,4	950	50	509 13,4	423 11,2
Mimoň	6 774	6 779	3 438 50,8 3,4	4 005 59,1 4,0	1 000	100	843	612
Noviny pod Ralskem	246	231	130 52,8 6,5	(130)	20	5	18 7,4	18 7,8
Okna	265	265	141 53,2 4,7	(141)	30	15	50 18,9	(50)
Osečná	983	973	450 45,8 0,8	(450)	600	145	152 15,5	(152)
Pertoltice pod Ralskem	313	303	135 43,1 5,2	153 50,5 5,9	26	8	36 11,5	31 10,2
Ralsko	924	1 229	288 31,2 4,8	800 65,1 13,3	60	10	67 7,3	13 1,1
Stráž pod Ralskem	4 130	4 087	2188 53,0 0,5	2188 53,5 0,5	4 600	0	438 10,6	154 3,8

Tachov	81	93	(52)	52 55,9	0	0	22 27,2	5 5,4
Velenice	118	148	85 72,0 85,0	105 70,9 105,0	1	1	25 21,2	7 4,7
Velký Valtinov	159	187	100 62,9 0,6	145 77,5 0,8	180	4	20 12,6	6 3,2
Zákupy	2 545	2 425	1 058 41,6 2,1	1 200 49,5 2,4	500	0	273 10,7	30 1,2
Mikroregion	32 880	33 133	16 839	18 415	11 594	638	4 448	4 607
Okres Česká Lípa	105 521		55 159					

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že v řešeném mikroregionu převyšuje výrazně u většiny obcí počet EA obyvatel počet pracovních příležitostí. Je to dáno zejména jejich úbytkem v důsledku útlumu těžby uranové rudy, ale také poklesu nebo stagnaci v tradičních oborech jako textilním a strojírenském průmyslu a zemědělské velkovýrobě. Převís EA obyvatel nad pracovními příležitostmi činí např. u Bezdězu 80%, Doks 73%, Jablonného v Podještědí a Zákup 58% a opticky relativně průmyslové Mimoň 75%. Naopak v Bělé pod Bezdězem, Osečné a Stráži pod Ralskem je poměr obrácený - ve Stráži p.R. je v důsledku existence Diama tento poměr dokonce dvojnásobný ve prospěch pracovních příležitostí. Celkově nevyvážený stav v mikroregionu Podralsko by měla v budoucnu příznivě ovlivnit působnost perspektivních firem v připravovaných průmyslových zónách.

Tab.: Míra nezaměstnanosti podle ÚP k 30.6.2000

Obec	Ekonomicky aktivní	Evidovaní nezaměstnaní	Míra nezaměstnanosti
Bělá pod Bezdězem	3 143	118	3,75
Bezděz	141	6	4,26
Bohatice	79	9	11,39
Brniště	670	33	4,93
Doksy	2 781	137	4,93
Dolní Krupá	65	7	10,70
Dubnice	259	23	8,88
Hamr na Jezeře	226	10	4,42
Jablonné v Podještědí	2 033	106	5,21
Mimoň	3 438	200	5,82
Noviny pod Ralskem	130	3	2,31
Okna	141	7	4,96
Osečná	450	37	8,22
Pertoltice pod Ralskem	135	8	5,93
Ralsko	288	51	17,71
Stráž pod Ralskem	2 188	163	7,45
Tachov *			
Velenice	85	3	3,53
Velký Valtinov	100	7	7,00
Zákupy	1 058	85	8,03
Mikroregion celkem	17 410	1 013	5,82

*údaje za Tachov jsou zahrnuty pod Doksy

Mikroregion má až na výjimky nízkou míru nezaměstnanosti (5,82 %). Je to dáno poměrně kvalitní nabídkou pracovních příležitostí jak v rámci řešeného území (Stráž pod Ralskem, Bělá pod Bezdězem, Zákupy, Jablonné v P., Mimoň, Doksy...), tak i v blízkém okolí (Česká Lípa, Mladá Boleslav...). Převažujícími zaměstnavateli jsou firmy navázané na automobilku v Mladé Boleslavi, nemalá část pracovníků je dosud i přes pokračující útlum zaměstnána v uranovém průmyslu.

Následující tabulka představuje významné průmyslové podniky v mikroregionu dle údajů poskytnutých obcemi k 31.6.2000.

Obec	Významné podniky, pracovní místa
Bezděz	Farma Ing. Svatoš (15), ZOP Slaný (10)
Bělá pod Bezdězem	Wagon Automotive s.r.o., lisovna autodílů (550), Papírny a.s. (450), ATMOS Cankař a syn (100), GLASS CUT Vladimír Tom (130), Dehtochema Bitumat (200), farmy Páterov, Panin dvůr, Bezděz, ZD Čistá, ZD Březovice
Bohatice	POLY PIG s.r.o., zemědělství
Brniště	5 podniků (celk. 250) – ZOD, Pila, Bohemia Safari, Polyfeet, Apollo metal, Glass metal
Doksy	Rekufol s.r.o. (161), Lineta (75), Vanický (91), Ingstav (37), Greha (38), Wawex (20), Královská huť (18)
Dolní Krupá	TRUKO , truhlárna (6), ZD (6)
Dubnice	3 podniky (celk. 38) – Tarmac Lbc,
Hamr na Jezeře	DIAMO s.p., VLS, ZEOSPOL
Jablonné v Podještědí	PRECIOSA a.s. (427) + řada menších podnikatelských subjektů – např. PENTA, JOKO, Čížek, Sítos, ...
Mimoň	FALCON (345), MITOP (288), VlaS (208), LINETA (62), Jatka VÁŠA (48)
Noviny pod Ralskem	Pneuserviz HANAP, Statek Noviny, Autolak Zoelkner (celk. 10)
Okna	P+K s.r.o. (15)
Osečná	ŠKODA (ZNAK), Lázně Kunderatice, farma Družcov, 2 x pila, 2 x stavební firma
Pertoltice pod Ralskem	Firmy LAMAL, RAKMILY
Ralsko	VlaS, Carbotherm, Aerocentrum
Stráž pod Ralskem	DIAMO s.p. (2071), TRIMCO (cca 600), Věžeňská služba (335), RALSKO - staveb. firma (200), MEGA a.s. (90), PLASTMEX (70), LIKANAVATA (70)
Tachov	Tarmac Lbc, drobní podnikatelé
Velenice	drobní podnikatelé
Velký Valtinov	TPK – Hrušky (180)
Zákupy	VEST-IZOL (150 – rozvoj na cca 200), Retex, Carborundum Electrite, PVO, DOLS, WILLY BETZ, VETT, Lesoprakt, K+H, Posch beton, Rea plus, B.O.S.

Údaje ze shora uvedeného přehledu ukazují, že zcela dominantní firmou v řešeném území je i při trvalém poklesu těžby Diamo se 2 071 pracovníky. Následují TRIMCO, strojírenská firma Wagon Automotive s 550 a Papírny v Bělé pod Bezdězem se 450 pracovníky, Preciosa v Jablonném v Podještědí se 427 pracovníky, dále mimoňské firmy Falcon se 345 a Mitop s 288 pracovníky. Mimo těchto subjektů působí v území několik firem se 100 až 200 zaměstnanci a velký počet drobných firem a samostatných podnikatelů převážně ve výrobních službách a

zemědělství.

Příjmy a výdaje obcí, daňová výnosnost, zadluženost

Obec	Příjmy	Výdaje	Financo- vání	Daňový výnos	Daň. výn. na 1 obyv.	Dluhy	Dluhy na 1 obyv.
Bezděz	3 938	2 447	-1 491	1 047	4,49	0	0
Bělá pod Bezdězem	87 785	84 928	-2 857	34 925	7,29	14 400	3,00
Bohatice	2 196	1 825	-371	385	2,69	0	0
Brniště	10 521	8 697	-1 824	6 713	5,02	0	0
Doksy	89 990	55 490	-34 500	25 850	5,05	3 495	0,68
Dolní Krupá	825	825	0	460	2,95	0	0
Dubnice	2 988	1 949	-1 039	2 115	4,06	0	0
Hamr na Jezeře	6 333	5 684	-649	2 699	7,80	4 624	13,36
Jablonné v Podještědí	60 374	75 735	15 361	20 657	5,48	0	0
Mimoň	124 204	123 880	-324	29 096	4,29	367	0,05
Noviny pod Ralskem	2 515	2 221	-294	1 430	6,19	0	0
Okna	2 902	1 396	-1 506	833	3,14	0	0
Osečná	17 099	11 943	-5 156	4 449	4,57	0	0
Pertoltice pod Ralskem	2 795	1 414	-1 381	1 273	4,20	0	0
Ralsko	95 767	103 917	8 150	3 743	3,05	0	0
Stráž pod Ralskem	69 911	68 681	-1 230	27 346	6,69	3 357	0,82
Tachov	1 810	1 508	-302	600	6,45	0	0
Velenice	1 044	117	-927	1 010	6,82	0	0
Velký Valtinov	906	157	-749	623	3,33	0	0
Zákupy	38 226	39 693	1 467	14 235	5,87		
Mikroregion	622 129	59 2507	-29 622	179 489	5,42	26 243	0,79

Z předchozího přehledu vyplývá, že největší rentabilitu podnikatelských aktivit v

daném MR vykazuje z pohledu daňového výnosu obec Hamr na Jezeře 7,80 tis. Kč na 1 obyvatele, dále Bělá pod Bezdězem se 7,29 tis Kč na obyvatele, které mají však ze všech obcí také největší zadlužení na 1 obyvatele, a to v důsledku značných investic do vodovodní a kanalizační sítě. V daňových výnosech pak následují Velenice s 6,82 a Velký Valtinov s 6,69 tis Kč. na obyvatele, průměr mikroregionu je pouze 5,42 tis. Kč.

Závěry k ekonomickému potenciálu

Základním strategickým směrem rozvoje mikroregionu Podralsko by tedy, tak jako ve většině ostatních oblastí, měla být optimalizace a inovace ekonomické struktury, z jejíž věcné specifikace je třeba uvést zejména tyto úkoly:

1. Maximální podpora umístění nových - především strategických investic budováním nových průmyslových zón (např. ve Stráži pod Ralskem, v Ralsku – Hradčanech (areál letiště) a Kuřívodech, v Zákupech), zlepšováním úrovně infrastruktury, cenovým zvýhodněním obecních ploch atd.
2. Pomocí podpory investičních pobídek, marketingového poradenství, business center, dobudováním integrovaného informačního systému s napojením na internet a dalšími vhodnými formami iniciovat restrukturalizaci především uranového a textilního průmyslu do nových perspektivních oborů s úzkou vazbou na kapitálově silné a dynamicky se rozvíjející evropské a světové výrobce. Příkladem vhodné společné prezentace obcí, regionální správy, našich i zahraničních investorů je účast na pravidelném veletrhu investičních příležitostí, konaném každoročně v říjnu v Liberci. Obdobnými prostředky iniciovat další transformaci zemědělské velkovýroby do menších specializovaných podniků a k doplňkovým výrobně-obchodním aktivitám.
3. Pomocí spolupráce se společnostmi Czech Invest a ARR v Liberci vyhledávat a získávat zahraniční investory pro společné podniky.
4. Posílit rozvoj zejména výrobních služeb podporou nových moderních typů, sloužící vyšší občanské vybavenosti ve městech a drobné řemeslné výrobě ve venkovských sídlech.
5. Orientovat a podporovat rozvoj nových podnikatelských aktivit, využívajících místních zdrojů přírodních (př. v oblasti Doks, Lužických hor, bývalý VVP Ralsko apod.), a druhotných surovin (kámen, štěrk, písek, dřevo, zemědělské produkty, sklářské, textilní, stavební, plastové a jiné odpady) a rovněž i lidských zdrojů po případné rekvalifikaci či zaškolení.
6. Stimulovat rozvoj investiční činnosti zejména v oblasti technické infrastruktury, dopravní obslužnosti, transferu progresivních technologií, bydlení a služeb.
7. Aktivně spolupracovat při zpracovávání územně plánovací dokumentace obcí, mikroregionu a kraje a dalších rozvojových dokumentů.

3.2. LIDSKÉ ZDROJE

(demografie, školství, zdravotnictví, sociální sféra).

Demografie.

Řešené území mikroregionu je vymezeno 20 obcemi: Bělá pod Bezdězem, Bezděz, Bohatice, Brniště, Doksy, Dolní Krupá, Dubnice, Hamr na Jezeře, Jablonné v Podještědí, Mimoň, Noviny pod Ralskem, Okna, Osečná, Pertoltice pod Ralskem,

Ralsko, Stráž pod Ralskem, Tachov, Velenice, Velký Valtinov, Zákupy.

Sídelní struktura mikroregionu

Obec	Část obce	Katastrální území
Bělá pod Bezdězem	Bělá pod Bezdězem, Bezdědice, Březinka, Hlínoviště, Vrchbělá	Bělá pod Bezdězem, Bezdědice, Březinka, Vrchbělá
Bezděz	Bezděz	Bezděz
Bohatice	Bohatice	Bohatice
Brniště	Brniště, Hlemýždí, Jáchymov, Luhov, Nový Luhov, Velký Grunov	Brniště, Hlemýždí, Luhov u Mimoně, Velký Grunov
Doksy	Břehyně, Doksy, Kruh, Obora, Staré Splavy, Vojetín, Zbyny, Žďár	Doksy u Máchova Jezera, Kruh v Podbezdězí, Obora v Podbezdězí, Vojetín, Zbyny, Žďár v Podbezdězí
Dolní Krupá	Dolní Krupá	Dolní Krupá
Dubnice	Dubnice	Dubnice pod Ralskem
Hamr na Jezeře	Břevniště, Hamr na Jezeře, Útěchovice	Břevniště pod Ralskem, Hamr pod Ralskem
Jablonné v Podještědí	Česká Ves, Heřmanice v Podještědí, Jablonné v Podj., Kněžice, Lada v Podj., Lvová, Markvartice, Petrovice, Pole, Postřelná, Valdov, Zámecká	Česká Ves v Podještědí, Heřmanice v Lužických Horách, Jablonné v Podj., Kněžice v Lužických Horách, Lvová, Markvartice v Podj., Petrovice v Lužických Horách, Postřelná
Mimoň	Mimoň I-VI, Srní Potok, Vranov	Mimoň, Vranov pod Ralskem
Noviny pod Ralskem	Noviny pod Ralskem	Noviny pod Ralskem
Okna	Okna	Okna v Podbezdězí
Osečná	Družcov, Chrastná, Kotel, Lázně Kundratice, Osečná, Podvrší, Vlachové, Zábrdí	Družcov, Chrastná, Kotel, Lázně Kundratice, Osečná, Zábrdí u Osečné
Pertoltice pod Ralskem	Pertoltice pod Ralskem	Pertoltice pod Ralskem
Ralsko	Boreček, Dolní Krupá, Hradčany, Kuřívody, Náhlav, Plouznice	Boreček, Horní Krupá, Hradčany nad Ploučnicí, Jabloneček, Kuřívody, Náhlav, Plouznice pod Ralskem, Svěbořice
Stráž pod Ralskem	Stráž pod Ralskem	Stráž pod Ralskem
Tachov	Tachov	Tachov u Doks
Velenice	Velenice	Velenice u Zákup
Velký Valtinov	Velký Valtinov	Velký Valtinov
Zákupy	Božíkov, Brenná, Kamenice, Lasvice, Šidlov, Veselí, Zákupy	Božíkov, Brenná, Kamenice u Zákup, Lasvice, Starý Šidlov, Veselí nad Ploučnicí, Zákupy
Mikroregion celkem	74 částí obce	58 katastrálních území

Sídelní struktura v mikroregionu Podralsko je velmi rozmanitá. Dvacet obcí mikroregionu se dělí na 74 částí obce a 58 katastrálních území. Městský charakter mají Mimoň, Jablonné v Podještědí, Doksy, Stráž pod Ralskem, Bělá pod Bezdězem, Zákupy a zčásti též Osečná (náměstí s nejbližším okolím), která získala městská práva již v 16.století.

Vývoj počtu obyvatel v letech 1930 (SLDB) až 1999 (31.12.)

Obec	1930	1950	1980	1991	1999	1950-99	1991-99	1991-99 (%)
Bělá pod Bezdězem	5 208	4 024	4 923	4 736	4 810	786	74	1,56
Bezděz	547	339	295	279	233	-106	-46	-16,49
Bohatice	358	195	157	146	145	-50	-1	-0,68
Brniště	2 132	1 305	1 272	1 248	1 235	-70	-13	-1,04
Doksy	4 148	3 850	5 468	5 075	5 098	1 248	23	0,45
Dolní Krupá	437	324	210	160	147	-177	-13	-8,13
Dubnice	947	588	460	508	530	-58	22	4,33
Hamr na Jezeře	624	403	341	247	343	-60	96	38,87
Jablonné v Podještědí	6 706	4 011	4 080	3 824	3 801	-210	-23	-0,60
Mimoň	6 329	5 377	7 048	6 487	6 774	1 397	287	4,42
Noviny pod Ralskem	502	287	279	232	246	-41	14	6,03
Okna	420	312	293	266	265	-47	-1	-0,38
Osečná	2 175	1 230	1 091	902	987	-243	85	9,42
Pertoltice p. Ralskem	809	472	389	262	313	-159	51	19,47
Ralsko	6 221	3 494	571	524	924	-2 570	400	76,34
Stráž pod Ralskem	1 061	869	2 476	3 873	4 130	3 261	257	6,64
Tachov	222	156	85	77	81	-75	4	5,19
Velenice	495	299	211	156	118	-181	-38	24,36
Velký Valtinov	560	381	224	181	159	-222	-22	12,15
Zákupy	3 916	2 503	2 278	1 987	2 545	42	558	28,08
Mikroregion celkem	43 817	30 419	32 151	31 170	32 884	2 465	1 714	5,50

Pramen: ČSÚ

Z uvedené tabulky populačního vývoje je patrné zastavení trendu postupného úbytku obyvatelstva v mikroregionu jako celku po roce 1970 v souvislosti s ekonomickými aktivitami (těžba uranu) v prostoru Hamr – Stráž pod Ralskem, resp. jeho stabilizaci až mírný růst v 70., 80. i 90. letech. Nelze však vyloučit určité nesrovnalosti mezi údaji ze sčítání lidu a průběžnou statistikou. Stabilní populační přírůstky zaznamenala města Doksy (1950 až 1980), Stráž pod Ralskem (celé poválečné období) a v 90. letech Zákupy a Ralsko v souvislosti s odchodem sovětských vojsk a „zabydlení“ původně vojenských objektů civilním obyvatelstvem. V menších obcích však v poválečném období v důsledku procesu urbanizace pokračoval úbytek obyvatelstva. Tento trend se zastavil teprve v 90. letech. Celkově však počet obyvatel v mikroregionu v poválečném období (1950 - 1999) stagnoval, resp. mírně rostl (o 8,1%).

Základní údaje o obcích (k 31.12.1999)

Obec	Počet obyvatel celkem	Rozloha (ha)	Hustota zalidnění na 1 km ²
Bělá pod Bezdězem	4 810	6 320	76,1
Bezděz	233	2 399	9,7
Bohatice	145	393	36,9
Brniště	1 235	2 668	46,3
Doksy	5 098	7 492	68,0
Dolní Krupá	147	1 120	13,1
Dubnice	530	1 580	33,5
Hamr na Jezeře	343	1 766	19,4
Jablonné v Podj.	3 801	5 784	65,7
Mimoň	6 774	1 545	438,4
Noviny pod Ralskem	246	1 017	24,2
Okna	265	567	46,7
Osečná	987	2 806	35,2
Pertoltice p. Ralskem	313	792	39,5
Ralsko	924	17 025	5,4
Stráž pod Ralskem	4 130	2 158	191,4
Tachov	81	458	17,7
Velenice	118	716	16,5
Velký Valtinov	159	1 005	15,8
Zákupy	2 545	4 077	62,4
Mikroregion celkem	32 884	61 688	53,3

Vymezené území mikroregionu Podralsko zaujímá plochu téměř 617 km², což je více než polovina rozlohy průměrného okresu v ČR. Ve srovnání s údaji za okresy Česká Lípa (93 obyv./km²), Liberec (172 obyv./km²), Mladá Boleslav, ale i za celou ČR (130 obyv./km²) je hustota zalidnění v mikroregionu Podralsko významně nižší (53,3) – dosahuje pouze 41 % republikového průměru. Nízkou hustotu zalidnění lze přičíst na vrub zejména obrovským plochám bývalého vojenského újezdu Ralsko, kde v poválečném období zanikla téměř všechna historická střediska osídlení. V souvislosti se zrušením vojenského prostoru došlo po r.1990 ke změnám hranic obcí, zasahujících svými katastry do bývalého VVP.

Věková struktura obyvatelstva

Obec	Věková struktura obyvatelstva v %				Index stáří		Průměrný věk 1999
	1991		1999				
	0-14 let	nad 60 let	0-14 let	nad 60 let	1991	1999	
Bělá pod Bezdězem*	22,3	19,6	17,4	17,2	0,88	0,98	37,8
Bezděz	21,1	16,5	11,2	22,3	0,78	2,00	43,2
Bohatice	24,7	12,3	18,6	17,9	0,50	0,96	37,8
Brniště	23,6	14,6	18,5	15,9	0,62	0,85	37,3
Doksy*	20,0	19,8	15,7	18,5	0,99	1,17	38,9
Dolní Krupá*	22,5	23,8	20,4	23,8	1,06	1,17	34,6
Dubnice	25,0	12,4	15,5	12,8	0,50	0,83	37,2
Hamr na Jezeře*	19,0	23,5	19,2	14,3	1,23	0,74	35,6
Jablonné v Podještědí	21,8	15,4	16,8	16,9	0,71	1,01	37,5
Mimoň	22,2	14,5	18,5	15,9	0,65	0,86	36,6
Noviny pod Ralskem	17,7	17,7	13,8	19,1	1,00	1,38	39,8
Okna	22,9	19,2	15,2	18,5	0,84	1,23	39,4
Osečná*	21,0	23,1	17,4	16,3	1,10	0,94	37,4
Pertoltice pod Ralskem	14,1	26,3	21,5	21,5	1,86	1,00	38,2
Ralsko	25,2	11,1	21,6	12,2	0,44	0,55	32,2
Stráž pod Ralskem*	28,9	7,2	24,0	7,8	0,25	0,33	31,6
Tachov*	22,1	24,7	18,5	21,0	1,12	1,13	39,1
Velenice	15,4	17,9	10,2	28,8	1,17	2,83	45,2
Velký Valtinov	18,8	18,2	13,2	15,7	0,97	1,19	38,6
Zákupy	21,4	16,2	21,3	15,4	0,76	0,73	35,5
Mikroregion celkem*	22,5	15,9	18,5	15,6	0,71	0,84	

*údaj o postproduktivním obyvatelstvu za rok 1991 je konstruován jako součet kategorií 60+ u mužů a 55+ u žen – data za obyvatele v postproduktivním věku mezi roky 1991 a 1999 nelze u těchto obcí porovnávat

Věková struktura obyvatelstva je značně nevyrovnaná: některé obce se díky intenzivnímu přílivu obyvatel mladších věkových kategorií vyznačují velmi nízkým průměrným věkem a indexem stáří (Ralsko, Stráž pod Ralskem), v jiných, zejména menších obcích, je věková struktura nepříznivá (Velenice, Bezděz). Celý mikroregion se vyznačuje poměrně příznivým indexem stáří (0,84) díky intenzivnímu přílivu obyvatel mladších věkových kategorií v souvislosti s nabídkou pracovních příležitostí v odvětví těžby uranu v 70. a 80. letech.

Z hlediska věkové struktury obyvatelstva lze mikroregion Podralsko charakterizovat jako region s vyšším podílem obyvatel v předproduktivním věku, i když v souladu s celorepublikovými trendy podíl nejmladší věkové skupiny v 90. letech soustavně klesal. Příznivé hodnoty vykazuje rovněž průměrný věk populace, zvláště ve Stráži pod Ralskem, Ralsku, Hamru na Jezeře, Zákupích a Mimoně.

Pohyb obyvatelstva v letech 1995 – 1999 podle obcí

Obec	Narození	Zemřelí	Přiroz. přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace	Celkový přírůstek
Bělá pod Bezdězem	185	240	-55	513	448	65	10
Bezděz	5	16	-11	9	9	0	-11
Bohatice	8	10	-2	19	8	11	9
Brniště	44	60	-16	122	150	-28	-44
Doksy	243	270	-27	581	514	67	40
Dolní Krupá	7	11	-4	37	15	22	18
Dubnice	20	25	-5	96	109	-13	-18
Hamr na Jezeře	20	13	7	107	32	75	82
Jablonné v Podještědí	167	196	-29	342	392	50	21
Mimoň	341	400	-59	895	876	19	-40
Noviny pod Ralskem	15	22	-7	46	48	-2	-9
Okna	10	8	2	29	24	5	7
Osečná	50	58	-8	151	118	33	25
Pertoltice pod Ralskem	9	33	-24	126	100	26	2
Ralsko	52	33	19	326	102	224	243
Stráž pod Ralskem	267	113	154	702	800	-98	56
Tachov	8	5	3	22	15	7	10
Velenice	x	x	x	x	x	x	x
Velký Valtinov	5	5	0	7	6	1	1
Zákupy	173	132	41	459	235	224	265
Mikroregion celkem*	1 629	1 650	-21	4 589	4 001	688	667

Pramen: obecní a městské úřady *bez Velenic (v dotazníku nebyla uvedena data)

Pohyb obyvatelstva za posledních 5 let lze charakterizovat stagnací až mírným poklesem z hlediska přirozené měny a poměrně značným růstovým potenciálem z hlediska migrace. Příliv obyvatelstva směřoval převážně do Ralska a Zákup (osidlování rekonstruovaných objektů po Sovětské armádě).

Domovní a bytový fond (SLDB 1991)

Obec	Domy			Rekreační objekty			Byty		
	Celkem	Trvale obydlené		Celkem*	Rekr. chalupy		Celkem	Trvale obydlené	
		Σ	RD		A	B		Σ	v RD
Bělá pod Bezdězem		1 048		218	15	142		1 716	1 001
Bezděz	97	71	62	26	13	24	125	92	64
Bohatice	45	40	37	5	11	3	48	43	38
Brniště	309	292	267	17	59	43	411	385	305
Doksy	1 179	999	792	180	791	21	1 899	1 709	850
Dolní Krupá		45		0	0	25		54	42
Dubnice	146	140	136	6	29	29	157	151	140
Hamr na Jezeře	78	29	26	49	39	1	88	35	32
Jablonné v Podj.	829	750	590	79	231	207	1 416	1 300	642

Mimoň	1 100	1 016	808	84	1	1	8	2 485	2 212	894	273
-------	-------	-------	-----	----	---	---	---	-------	-------	-----	-----

Obec	Domy				Rekreační objekty			Byty			
	Cel- kem	Trvale obydlené		Ne- oby- dlené	Cel- kem*	Rekr. chalupy		Cel- kem	Trvale obydlené		Ne- oby- dlené
		Σ	RD			A	B		Σ	v RD	
Noviny pod Ralskem	80	52	44	28	11	11	25	106	78	44	28
Okna	81	65	50	16	27	27	11	98	89	52	19
Osečná	316	255	219	61	170	160	43	408	330	231	78
Pertoltice pod Ralskem	92	83	73	9	12	12	0	113	101	75	12
Ralsko	143	117	74	26	0	0	2	227	173	74	54
Stráž pod Ralskem	239	181	66	58	10	0	21	1 615	1 437	74	178
Tachov	29	24	24	5	5	5	12	46	40	40	6
Velenice	68	48	45	20	27	27	13	74	53	47	21
Velký Valtinov	61	54	52	7	22	17	0	63	59	55	7
Zákupy	438	388	302	50	126	102	21	782	692	348	90
Mikroregion celk.		5 697			1 802	701	516		10 749	5 048	

*Celkem chaty a rekreační chalupy vyčleněné z bytového fondu

A - rekreační chalupy vyčleněné z bytového fondu

B - rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu (jsou zahrnuty v neobydlených domech)

Podle struktury domovního a bytového fondu (dle údajů ze sčítání v r.1991) lze mikroregion Podralsko považovat za venkovský s vysokým podílem bytů v rodinných domcích (na 1 trvale obydlený dům připadá pouze 1,89 bytu, resp. byty v RD tvoří téměř 47% všech trvale obydlených bytů). O přitažlivosti regionu z hlediska rekreace svědčí velký počet chalup, chat a rekreačních domků, jejichž počet v mnoha obcích převyšuje počty trvale obydlených objektů. Např. v územním obvodu Doksy připadá na 100 trvale obydlených domů 104,4 objektů rekreačních (12 objektů/km²), naopak nejméně rekreačních objektů je v územním obvodu Mimoň. Navíc mnohé chalupy nebyly dosud vyčleněny z bytového fondu a jsou vedeny jako neobydlené domy.

Školství, zdravotnictví, sociální sféra.

Obec	Školní zařízení	Zdravotnické zařízení	Sociální zařízení
Bělá pod Bezdězem	3 MŠ, ZŠ (1.-9.roč.), střední školy – Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Česká Lípa	Lékařské ordinace – v místě (praktický, zubní, ženský, dětský lékař, rehabilitace, zubní laboratoř, lékárna	Azylové středisko Jezová, DPS, pečovatelská služba
Bezděz	Doksy, Česká Lípa	Doksy, Česká Lípa	Doksy
Bohatice	ZŠ, SŠ – Zákupy, Česká Lípa	Zákupy, Česká Lípa	Mimoň
Brniště	ZŠ 1.-5. tř., MŠ, dále Stráž p.R., Mimoň, Česká Lípa	Příprava ordinace lékaře	

Doksy	3 MŠ, 2 ZŠ, ZUŠ, SOU zemědělské, OU	Komplexní ZS, lékárna, lék. pohotovost, veterinární ord.	Domov důchodců, DPS, azyl.dům pro matky s dět.
Dolní Krupá	MŠ, ZŠ (jednotřídní – 1.-3.roč.), ost.- Mnichovo Hradiště	Mnichovo Hradiště, Mladá Boleslav	Mnichovo Hradiště
Dubnice	MŠ,ZŠ – v místě, dále – Žibřidice, Stráž pod Ralskem, Česká Lípa, Mimoň	Ordinace praktického lékaře, dále Stráž pod Ralskem, Jablonné v Podještědí	Stráž pod Ralskem, Mimoň
Hamr na Jezeře	Stráž pod Ralskem, Osečná, Česká Lípa, Liberec	Stráž pod Ralskem, Česká Lípa, Osečná	
Jablonné v Podještědí	MŠ, ZŠ, DD – v místě, SŠ – Česká Lípa, Liberec	Lékařské ordinace, lékárna, LDN	v místě, buduje se DPS
Mimoň	3 MŠ, 2 ZŠ (1.-9.roč.), ZUŠ, zvláštní škola, gymnázium (8-leté)	Lékařské ordinace – v místě LSPP – Stráž p.R.	Domov důchodců, DPS
Noviny pod Ralskem	MŠ, ZŠ – Mimoň, Stráž pod Ralskem	Mimoň, Stráž pod Ralskem, Česká Lípa	Mimoň
Okna	MŠ, ZŠ (I.st.)	Doksy, Česká Lípa	Doksy
Osečná	MŠ, ZŠ, SŠ – Liberec	Lékařské ordinace – v místě, dále – Český Dub, Liberec, Stráž pod Ralskem Lázně Kundratice - léčebny	Vývažovna pro důchodce, ost.-Český Dub, Liberec
Pertoltice pod Ralskem	MŠ, ZŠ+SŠ – Mimoň, Č.Lípa	Mimoň, Česká Lípa	Mimoň
Ralsko	MŠ, ZŠ – Kuřívody, SŠ - Mimoň, Č.Lípa	Mimoň, Česká Lípa	Mimoň
Stráž pod Ralskem	2 MŠ, ZŠ, Vzdělávací institut Vězeňské služby	Poliklinika, rychlá záchranná služba, lékařská pohotovost, lékárna	
Tachov	Doksy, Česká Lípa, Ml.Boleslav	Doksy, Česká Lípa	Doksy
Velenice	ZŠ – Zákupy, SŠ – Česká Lípa	Zákupy, Česká Lípa	Zákupy, Česká Lípa
Velký Valtinov	Jablonné v Podještědí	Jablonné v Podještědí, Stráž pod Ralskem, Česká Lípa	Jablonné v Podještědí
Zákupy	MŠ,ZŠ – v místě, SŠ – Česká Lípa	Lékařské ordinace, lékárna – v místě, dále – Česká Lípa	DPS, ost.- Česká Lípa

Děti a žáci z menších obcí bez ZŠ a MŠ mají relativně vyhovující dostupnost a spojení do těchto zařízení v okolních obcích a městech.

Dostupnost zdravotní péče zejména u menších obcí není příznivá, řešením může být zajištění alespoň občasné ordinace, trvalé bydlení lékaře v obci, úprava autobusového spojení apod. Základní zdravotní péče je zajišťována především v Jablonném v Podještědí, Stráži pod Ralskem, Mimoni, Zákupích, Doksech a Bělé pod Bezdězem, do některých dalších obcí lékař pravidelně dojíždí. Vyšší úroveň lékařské péče garantuje poliklinika ve Stráži pod Ralskem (pro střední část mikroregionu) a zejména Nemocnice v České Lípě, Liberci a Mladé Boleslavi.

V Mimoni, Doksech, Jablonném v Podještědí a Bělé pod Bezdězem existují

zařízení sociální péče (DD, DPS, Pečovatelská služba...). Je nanejvýš žádoucí podpořit další aktivity v této oblasti, zejména budování DPS a Domovů - penzionů. Pro zajištění efektivního provozu těchto zařízení se jeví jako účelné jejich využití pro více obcí za předpokladu sdružení prostředků.

3.3. TECHNICKÁ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.

Technická infrastruktura

Obce	Vodovod St. Stav Záměry	Kanalizace St. Stav Záměry	Plyn St. Stav Záměry	Ostatní
Bělá pod Bezdězem	98 % zastaralý rekonstrukce	70 % nová dokončení	60 % nový dokončení	
Bezděz	100 % stav dobrý --	0 % -- výstavba	0% -- --	el. rozvod v dobrém stavu
Bohatice	0 % -- výstavba	0 % -- výstavba	0 % -- --	--
Brniště	98 % nový --	0 % -- záměr	0 % -- výstavba	--
Doksy	80 %, chybí v přidružených obcích, stav dobrý --	80 %, chybí v přidružených obcích, malá kapacita rekonstrukce	80 %, chybí v přidružených obcích, stav dobrý --	špatný stav VO, postupná rekonstrukce
Dolní Krupá	50 % ? výstavba	0 % -- --	0 % -- výstavba	--
Dubnice	75 % stav dobrý --	0 % -- záměr	0 % -- --	--
Hamr na Jezeře	98 % po rekonstrukci dokončení	40 % po rekonstrukci --	0 % -- --	el. a telefonní síť dobrá
Jablonné v Podještědí	54 % stav uspokojivý rozšiřování	21% stav uspokojivý rozšiřování	19% stav uspokojivý rozšiřování	--
Mimoň	90 % stav dobrý --	95 % dokončuje se jen úpravy	0 % -- plynifikace – od r. 2000	el. a telefonní síť plné pokrytí, kab. TV částečně
Noviny pod Ralskem	100 % -- --	0 % -- --	0 % -- výstavba	--

Okna	100 % -- --	0 % -- výstavba	0 % -- --	potřebné posílení trafostanice
Osečná	96 % stav uspokojivý rozšiřování	0%, jen místní ČOV v Lázních Kunratice - místní ČOV	60 % nová rozšiřování	el. a telefonní síť plné pokrytí
Pertoltice pod Ralskem	36 % -- --	0 % -- záměr	0 % -- --	--
Obce	Vodovod St. Stav Záměry	Kanalizace St. Stav Záměry	Plyn St. Stav Záměry	Ostatní
Ralsko	100 % většinou nové jen úpravy	92 % většinou nové jen úpravy	0 % -- --	--
Stráž pod Ralskem	100 % stav dobrý --	90 % stav dobrý, dešťová kan. Zanedbaná --	0 % -- --	vybudováno nové VO
Tachov	95 % stav dobrý --	60 % stav dobrý --	2 % (PB) -- --	potřeba zvýšení kapacity el. sítě
Velenice	0 % -- --	0 % -- záměr lokálních ČOV	0 % -- --	--
Velký Valtinov	23 % -- --	0 % -- záměr	0 % -- plynifikace	--
Zákupy	90 % stav dobrý --	70 % stav dobrý --	80 % nový --	--

Závěry k technické a dopravní infrastruktuře.

Vodovodní síť je ve většině větších sídel v dobrém stavu, pokrývá min. 90 % obce a provádí se postupné rekonstrukce a rozšíření do okrajových částí. Výjimkou je město Jablonné v Podještědí, kde má vodovod k dispozici pouze 54 % obyvatel, vodovod je však rozšiřován. Menší sídla (pod 600 obyvatel) mají velmi rozdílný stav vodovodní sítě, obce Bohatice a Velenice nemají vodovod vůbec, v obcích V. Valtinov, Pertoltice a D. Krupá má vodovod k dispozici méně než 50 % obyvatel.

Stav kanalizace je nedostatečný. Většina větších obcí (nad 600 obyvatel) má kanalizaci v přijatelném rozsahu (nad 70 %). V Osečné a Brništi není kanalizace vůbec, v Jablonném v P. 21%, v Hamru 40 %. Malé obce kanalizaci nemají vůbec, výjimku tvoří obec Tachov s 60 % pokrytí.

Jen 5 obcí mikroregionu je částečně plynifikováno (od 19% do 80 %) a další 4 obce mají plynifikaci uvedenou v záměrech (v Mimoní započata výstavba přípojky a RS).

V elektrorozvodech je stav dobrý. Jen 2 obce uvádějí potřebu posílení sítě.

Dopravní infrastruktura je ve většině mikroregionu dostatečně hustá, neplatí to však v oblasti bývalého vojenského prostoru v blízkosti Mimoně, Ralska a Hradčan, kde je naopak hustota silnic velmi nedostatečná. Velkým problémem je technický stav těchto komunikací. Stav st. silnic (zejména III. třídy) a místních komunikací označuje 15 ze 20 obcí jako velmi špatný až kritický. Oprava místních komunikací v různém rozsahu se objevuje v záměrech naprosté většiny obcí.

Dopravní obslužnost uvádí 11 ze 20 obcí jako významný problém.

3.4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, KRAJINA, ÚZEMÍ

Následující údaje jsou souhrnem údajů poskytnutých zástupci zúčastněných obcí mikroregionu ve formě stručných dotazníků (z 9 - 10/2000) a ostatních podkladů – katastrů nemovitostí, ČSÚ, ročenek, apod.

1. Čistota ovzduší, vody a půdy

Ovzduší:

Kvalita ovzduší je nejvíce ovlivňována emisemi z dopravy a ze spalovacích procesů (mimo ukazatele SO₂ a NO_x mají největší podíl na emisích malé zdroje = lokální topeniště). Stále se ještě projevuje vliv dálkového přenosu z tepelných elektráren v SRN a Polsku (elektrárny Hagenwerder a Turów).

V dotčených obcích mikroregionu Podralsko jsou v současnosti registrovány velké zdroje znečištění hlavně na území obcí Ralsko – výtopna Hradčany, Stráž p. R – kotelna v areálu CHÚ, v Bělé pod Bezdězem – 4 zdroje nad 5MW, dále jsou zde evidovány ojediněle uvedené zdroje střední a relativně velký počet zdrojů malých.

hodnocení znečištění ovzduší – zdroje

(podklad – údaje od obcí a měst formou stručného dotazníku, podklady zpracovatele)

Obec	Hodnocení stavu znečištění ovzduší – zdroje
Bezděz	stav dobrý
Bělá pod Bezdězem	stav střední (ÚPO Bělá uvádí 4 velké zdroje znečištění tj. zdroje nad 5 MW)
Bohatice	stav dobrý (znečišťované provozem frekventované komunikace)
Brniště	stav střední
Doksy	stav dobrý, po plynofikaci pouze střední zdroje znečištění
Dolní Krupá	stav dobrý, sezónně lokálními zdroji topení, zvláště v údolích v inverzních podmínkách
Dubnice	stav dobrý
Hamr na Jezeře	stav dobrý
Jablonné v Podještědí	stav dobrý (probíhající plynofikace), v okrajových částech sezónně lokálními zdroji topení
Mimoň	připravuje se plynofikace
Noviny pod Ralskem	stav dobrý
Okna	stav střední
Osečná	stav dobrý
Pertoltice	stav střední
Ralsko	kotelna Hradčany s výkonem 45,6 MW, palivo hnědé uhlí, současný max. výkon 30% – cca 15 MW, SAP s.r.o. Boreček - <i>veterinární asanační zařízení</i> , které je velkým zdrojem znečišťování ovzduší z titulu technologie. Kromě toho je v závodě v provozu mazutová kotelna o instalovaném výkonu cca 7.5MW, značný význam mají emise pachových látek, ostatní k.ú. stav dobrý
Stráž pod Ralskem	kotelna na topné oleje v areálu CHÚ DIAMA o výkonu 4 x 17,3 MW + 8,3.MW, nezjištěno
Tachov	stav dobrý
Velenice	znečišťované neznámými látkami (v šetření)
Velký Valtinov	nezjištěno

Zákupy	stav dobrý (70 % tepelných zdrojů ve městě plynofikováno), v okrajových částech sezónně lokálními zdroji topení
--------	---

Celý prostor Stráže pod Ralskem a okolí byl v minulém období silně poznamenán těžbou uranu, která v současné době prochází útlumovým programem. V této souvislosti dochází k postupnému zlepšování životního prostředí, snížily se emise hlavních znečišťujících látek.

Imisní situace na území mikroregionu je v důsledku nižší koncentrace průmyslu a pokračující plynofikace v některých obcích převážně dobrá, koncentrace znečišťujících látek v ovzduší je nižší než v jiných částech okresu Česká Lípa. Kvalita ovzduší a hlavních znečišťujících látek (NO_x , SO_2 , prach) je sledována automatickou měřicí stanicí v Břevništi (na hranici okresu Liberec a Česká Lípa) a manuálně měřenými stanicemi na Ještědu (měří pouze SO_2) a v Radimovicích. V mikroregionu může docházet ke znečištění zejména vlivem automobilové dopravy a sezónně z malých zdrojů, především lokálních topenišť jednotlivých RD a podnikatelských subjektů. Jejich evidence podobně jako u středních zdrojů je na příslušném referátu OkÚ.

Průměrné roční koncentrace znečišťujících látek v řešeném území v $\mu\text{g}/\text{m}^3$

(podklad z uvedených měřicích stanic)

Znečišťující látka	1998	1999
Prach	20,4	19,6
SO_2	11,3	9,7
NO_x	15,5	15,3

Voda:

Údaje o čistotě vodních toků (množství znečišťujících látek pro oblast vodního hospodářství) v řešeném mikroregionu nejsou k dispozici, z dostupných údajů jednotlivých ÚPD obcí lze však předpokládat, že vodoteče v oblasti jsou vesměs (toky s trvalým průtokem) velmi čisté až čisté, ojediněle mírně sezónně znečištěné zejména vlivem hnojení (obsah dusičnanů), či vzdálenějšími vlivy (Ploučnice vlivem útlumového programu těžby uranu).

Územím mikroregionu protéká především řeka Ploučnice (která je v rámci Libereckého kraje řazena k nejvýznamněji znečištěným tokům), u níž je nezbytné pomístně zlepšit stav břehových porostů i profilu koryta. Další toky jsou přítoky této hlavní vodoteče, kde místy hrozí při velkých deštích nebezpečí splavování zemin z eroze. Znečištění tohoto hlavního toku je způsobeno vlivy mimo možnosti řešení obcí či jejich sdružení. Menší toky jsou lokálně znečištěny místy dosud nerealizovanými kanalizačními odpady, většinou se jedná o menší míru znečištění, kde jde vesměs o dobře zarybněné toky. Území mikroregionu náleží CHOPAV Severočeská křída, v území se nachází řada ochranných pásem vodních zdrojů PHO 1. a PHO 2. stupně. Z existence PHO vyplývá ze zákona řada omezení pro průmyslovou a zemědělskou činnost. Kvalita části vodních zdrojů byla především v minulosti, místně i dnes, ovlivněna intenzivním hnojením zemědělských pozemků.

Údaje jednotlivých měst a obcí uvádějí stavy znečištění vod ve stupni dobrý až střední, který odráží stav místní kanalizace a čištění vody. Dalšímu zlepšení čistoty povrchových i podzemních vod v mikroregionu by významně přispělo rozšiřování kanalizace pro odpadní splaškové vody včetně soustavy dešťové kanalizace. V současné době se zde splaškové vody zneškodňují převážně vyvážením z jímek a septiků, částečně se zemními filtry, přepady do horninového prostředí nebo do místních vodotečí, zčásti z domovních ČOV. Pouze některé obce a města mají vybudovanou kanalizaci.

Půda:

Fyzikálně chemická degradace půdního fondu způsobená chemizací hnojení půdy a zhutňování půdy zemědělskou technikou zejména v minulých letech je patrná v části řešeného území na souvislých honech orné půdy. K rizikovým faktorům v některých částech mikroregionu patří splachy ornice, způsobené jednak přírodními podmínkami – přívalovými vodami v extrémních srážkách, velikostí povodí, sklonitostí terénu a půdními vlastnostmi, hlavně však zde poměrně častou technologickou nekázní zemědělských hospodářů. Obsah rizikových prvků v zemědělské půdě nedosahuje podle dostupných informací ani v jedné ze sledovaných obcí maximálních hodnot, uvedených v příloze č. 1 vyhl. č. 13/1994 Sb., a to ani u kadmia, rtuti, olova a chromu, tj. prvků, které jsou nejnebezpečnější pro potravinový řetězec. Výjimkou tohoto relativně příznivého stavu jsou některé prostory v bývalém vojenském výcvikovém prostoru a na plochách bývalé těžby uranu na území obce Ralsko (viz ekologické zátěže), kde postupně dochází k intenzivní asanaci. Rizikové prvky v půdě sleduje ÚKZUZ Liberec, oddělení agrochemie, půdy a výživy rostlin.

Údaje jednotlivých měst a obcí uvádějí stav znečištění půdy stupněm dobrý až střední – toto hodnocení odráží výskyt zdrojů (významněji zvláště v bývalém VVP), či existence nevyužívané zemědělské půdy v postupném procesu ruderalizace.

2. Radon

Řešené území mikroregionu spadá, dle odvozené mapy radonového rizika zpracované pro Severočeský kraj, do všech oblastí rizika pronikání radonu.

Oblast Zákup, Mimoně, Novin pod Ralskem, Stráže pod Ralskem a Hamru na Jezeře spadá do oblasti 2 – 3, tzn. do oblasti středního a vyššího rizika pronikání radonu z geologického podloží. Dále je území Mimoně, Stáže p.R a Hamru n.J. zařazeno do oblasti předpokládané redistribuce uranu s možností výskytu lokálních kontrastních anomálií objemové aktivity radonu v půdním vzduchu a podél toku Ploučnice je vymezena oblast s možností devastace přírodních podmínek vlivem prospekce nebo exploatace uranu apod.

Ostatní území mikroregionu patří k oblastem většinou s nízkým a se střední mírou radonového rizika. Dle údajů jednotlivých měst a obcí je radonové riziko hodnoceno stupněm dobrý až střední, v některých částech je při výstavbě obytných objektů toto riziko zohledňováno příslušnými opatřeními (v částech obce Bezděz, Doksy v lokalitě Břehyně, Tachov a města Jablonné v Podještědí).

3. Hospodaření s odpady, staré ekologické zátěže

Odpady:

TKO z území většiny obcí a měst je zneškodňován odvozem dodavatelsky, některé obce vlastními prostředky. Zčásti je prováděna separace odpadů (sklo, papír, plasty), obce uvažují i s jejím postupným rozšiřováním. Ve větších sídlech jsou likvidovány nebezpečné odpady i železný šrot pravidelně, jinak dle vyžádání. Tím u většiny menších obcí odpadá nutnost budování sběrných dvorů na tuhý komunální odpad.

Na území mikroregionu se nachází skládka tuhého komunálního odpadu na území obce Ralsko (lokalita Svěbořice), pro oblast obce Osečná je odpad zneškodňován centrálně na skládku v Druzcově a pro Bělou pod Bezdězem jsou odváženy TKO mimo území mikroregionu v rámci okresu Mladá Boleslav.

Staré a existující ekologické zátěže:

Dle informací jednotlivých měst a obcí je v území mikroregionu většinou problémem přetrvávající výskyt živelných skládek odpadků, včetně skládek vznikajících, či starých a již uzavřených, které jsou průběžně nákladem obcí asanovány (Bělá pod Bezdězem cca 30 let stará skládka odpadu, tč. nefunkční a postupně rekultivovaná, stará skládka TKO v lokalitě Horky, tč. rekultivována s termínem 11/2000, na území Hamru na Jezeře a Noviny pod Ralskem se nacházejí i významné hlušinové haldy po těžbě uranu s.p. DIAMO, - na celém území obce Ralsko v bývalém VVP se nacházejí pozůstatky munice postupně pyrotechnicky likvidované, je zde kontaminovaná půda ropnými produkty a chlorovanými uhlovodíky v areálu letiště Hradčany tč. průběžně asanována s termínem do 2008, v lokalitě Kuřívody je evidovaná lokalita s kontaminovanou půdou chlorovanými uhlovodíky, rovněž zde v SZ části území obce probíhá likvidace chemické těžby uranu DIAMO s.p., Provoz kamenolomu na Tachovském vrchu obtěžuje okolí prašností a hlukem). Dle sdělení obce Osečná je na území obce patrný vliv již ukončené těžby uranu (dolování i chemickou těžbou), kde vytěžená ruda se nachází na hromadách šachty Křižany v blízkosti obce.

Tyto jevy však nepředstavují výraznější velkoplošnou ekologickou zátěž – eliminace vlivů je postupně prováděna, či připravovaná. Nelze však vyloučit např. výskyt starých ekologických zátěží z hlediska vodohospodářského na plochách bývalých i současných zemědělských areálů.

4. Stav lesních ekosystémů, ÚSES, vlivy na krajinný ráz a ŽP

Stav lesních ekosystémů:

Lesy v mikroregionu jsou řazeny v Přírodní lesní oblasti 18a – Severočeská

pískovcová plošina, severní okrajové části mikroregionu náleží do 19 – Lužická pískovcová vrchovina, s přechody do sousedící 21a – Jizerské hory a 21b – Ještěd (viz Přírodní lesní oblasti ČR, MLVH ČR, 1986).

Lesnatost mikroregionu v části okresu Liberec + Česká Lípa činí 50,3 % (údaje za části mikroregionu v okrese Mladá Boleslav nebyly kompletní), což je výrazně nad průměrem obou okresů (Liberec 41,9 %, Česká Lípa 44,6 %) i České republiky 33,4 % - tento stav je způsoben značnou lesnatostí katastrálně největší obce Ralsko, dále Bezděz, Doksy i Hamr na Jezeře, ostatní části mikroregionu, kromě zanedbatelných výměr lesů v některých obcích, náleží spíše uvedeným průměrům.

Výměra lesních pozemků, lesnatost (podklad – Ročenka ČSÚ)

Obec	Výměra lesů (ha)	Lesnatost (%)
Bezděz	1 773	73,9
Bělá pod Bezdězem	647 v majetku města	přes 26 % průměr okresu MB
Bohatice	57	14,5
Brniště	554	20,8
Doksy	4 500	60,1
Dolní Krupá	nezjištěno	přes 26 % průměr okresu MB
Dubnice	274	17,4
Hamr na Jezeře	903	51,1
Jablonné v Podještědí	2 447	42,3
Mimoň	216	14,0
Noviny pod Ralskem	414	40,7
Okna	75	13,2
Osečná	1 263	45,0
Pertoltice	69	8,7
Ralsko	11 941	70,1
Stráž pod Ralskem	401	18,6
Tachov	67	14,6
Velenice	308	43,0
Velký Valtinov	303	30,1
Zákupy	1 714	42,0

Lesy v území mikroregionu jsou zastoupeny v podobě značně velkých, ale i středních a malých komplexů, s výrazným podílem drobných lesů v okolní kulturní krajině s tradičním zemědělským využíváním. V území naprosto převažuje kategorie lesa hospodářského, lesy ve zvláště chráněných územích jsou dle zákona o ochraně přírody a krajiny do kategorie lesů ochranných, lesů na mimořádně nepříznivých stanovištích, či lesů zvláštního určení, lesy s výraznou rekreační funkcí náleží ostatním subkategoriím lesů dle zákona č. 289/96 Sb. O lesích ... Lesy v území mikroregionu jsou organizovaně začleněny v systému Lesů ČR s.p. (Lesní správa Česká Lípa i Ještěd) i Vojenských lesů a statků s.p. (ředitelství Mimoň), vlastnický zde převažují oba subjekty (resp. stát), kromě významnějšího vlastnictví Města Doksy je zastoupení ostatních vlastníků spíše okrajové (bližší údaje – viz platný Lesní hospodářský plán - LHP).

Zdravotní stav porostů je relativně uspokojivý, kde k největším rizikům patří ohrožení klimatickými vlivy, sezónně hmyzími škůdci (lýkožrout smrkový, obaleč dubový ...).

Podrobnější informace o stavu lesních ekosystémů v řešeném území viz Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, pobočka Jablonec nad Nisou, Projektový ústav VLS Olomouc, případně LHP.

Územní systém ekologické stability (ÚSES):

Řešené území mikroregionu je z hlediska ÚSES podkladově a projekčně zpracováno v několika úrovních:

- Územně technické podklady nadregionálního a regionálního ÚSES (MŽP a MRR, 1996),
- Revize a hodnocení místního ÚSES (LESPROJEKT, lesnické a parkové úpravy, Ing. Hromek Jan, 1999) – na území okresů Liberec i Česká Lípa
- na území okresu Mladá Boleslav – Generel MÚSES pro Bělou p.B., Hydroprojekt a.s., 11/94

V části území mikroregionu jsou dle uvedených dokumentací vymezeny prvky **vyššího významu**:

- biocentrum nadregionálního významu Břehyně – Pecopala,
- biocentra regionálního významu - Jezevčí vrch,
 - Radechov,
 - Pankrác,
 - Bezděz,
 - Ralsko,
 - Jelení vrchy,
 - Velenický kopec,
 - Hvozd,
 - Meandry Ploučnice,
 - Zourov,
 - Borová,
 - Mimoň,
 - Tlustec (z iniciativy a v pravomoci OkÚ ČL),
 - Klokočka
- biokoridory nadregionálního významu K 16, K 17, K 18, K 33, K 34,
- biokoridory regionálního významu 606, 611, 641, 658, 660, 663, 21 Bělá, 22 niva Jizery, a oboustranný biokoridor propojující Tlustec s okolními prvky vyššího významu (z iniciativy a v pravomoci OkÚ ČL).

Celé území, včetně biokoridorů vyššího významu místními vloženými biocentry, je zabezpečeno soustavou množství prvků **místního významu**, tj. biokoridory a biocentry, z nichž se místy jedná o prvky nefunkční, navrhované k založení, či k dotvoření (na zemědělských pozemcích). Realizace prvků ÚSES je mimo pravomoci Obcí (příslušné dokumentace – viz archiv referátu životního prostředí OkÚ Liberec, Česká Lípa i Mladá Boleslav).

Ochrana přírody v pojetí zákona č. 114/92 Sb. O ochraně přírody a krajiny:

Na území mikroregionu se nacházejí následující „zvláště chráněná území“ (ZCHÚ):

- CHKO Lužické hory, CHKO Kokořínsko,
- NPR Jezevčí vrch,
- NPR Břehyně – Pecopala,
- NPP Swamp,
- NPP Klokočka (k.ú. Bělá p.B.),
- PR Malý a Velký Bezděz,
- PR Ralsko,
- PR Hradčanské rybníky,
- PP Vranovské skály,
- PP Malý a Velký Jelení vrch,
- PP Černý rybník,
- PP Děvín a Ostrý,
- PP Divadlo,
- PP Štohánek,
- PP Široký kámen.

Tyto ZCHÚ však díky své lokalizaci většinou na pozemcích určených k plnění

funkcí lesa nejsou limitem pro další rozvoj obcí.

Kromě výše uvedených území se v území mikroregionu nacházejí významné krajinné prvky (VKP) „ze zákona“ (§ 3), k nimž obecně patří lesní pozemky, vodní plochy, nivy, rašeliniště, apod., v území je orgány ochrany přírody dle § 6 zákona registrováno množství dalších VKP, rovněž tak i prvky nelesní zeleně vyšší ochrany, jako jsou památné stromy a jejich skupiny, památná stromořadí.

Negativní vlivy na krajinný ráz a životní prostředí:

Krajinný ráz mikroregionu je svým způsobem jedinečný, s významnou geografickou, přírodní i kulturní hodnotou. K charakteristice této krajiny přispívají hlavně zdejší lesní pozemky, které se nacházejí pro zemědělství v nepřístupných, či historicky kulturně nevyužitelných partiích (dlouhé lesnaté rokle v okolní zemědělské půdě, lesy na svazích, rozsáhlá rašeliniště, chudé písčité půdy, ...). Dá se říci, že historický ráz části kulturní krajiny je zde významněji velkoplošně narušen existencí v minulosti scelených honů orné půdy a přetrvávajícím velkoplošným zemědělským využíváním – k několika méně podstatným a odstranitelným negativním jevům patří i staré ekologické zátěže projevené starými i vznikajícími živelnými skládkami odpadků, k podstatnějším pak existence pozůstatků areálů bývalého VVP a areál těžby uranu se všemi důsledky. Negativním zásahem, narušujícím krajinnou architekturu oblasti, bylo v minulosti i vybudování některých velkokapacitních zemědělských komplexů, které svými objekty i místy provozem poněkud narušují zdejší krajinu, spolu s existencí těžby kvalitního čediče na Tachovském vrchu, u obce Brniště i snahy otevření těžby kamene na Tlustci. Na složky životního prostředí v Brništi má dle sdělení obce vliv i zemědělská činnost a místní provozovna zinkování kovů.

5. Nerostná ložiska, sesuvné a poddolované prostory

Řešené území je součástí České křídové tabule a navazuje na útvar Ještědského hřebene, pocházejícího ze silurského a permského období. Dle údajů jednotlivých měst a obcí jsou na území mikroregionu evidována nerostná ložiska na území obcí Hamr na Jezeře, Stráž pod Ralskem, Ralsko – k.ú. Ploužnice pod Ralskem, dále na území Jablonné v Podještědí pískovna Postřelná - Dubnice, čedičový kamenolom Brniště, lokalita Tlustec s dosud neuzavřenou možností otevření a rozšíření těžby, na území Novin pod Ralskem, Doks, kamenolom na Tachovském vrchu a pískovna sklářských písků v k.ú. Veselí nad Ploučnicí. Na území obce Osečná je registrován výskyt netěžené uranové rudy v lokalitě Kotel, a netěžená ložiska stavebních písků v lokalitách Kotel, Lázně Kundratice, Osečná a Družcov.

Výskyt poddolovaných prostorů je evidován na území Hamru na Jezeře, Dubnice, Stráži pod Ralskem, Novin pod Ralskem, Mimoně, Ralska, Doks, dále na Tachovském vrchu, sesuvy půdy se vyskytují na SZ svahu Kamenického vrchu na území Zákup (patrně vlivem eroze), na území obce Osečná v prostoru Lázně Kundratice - Osečná a v lokalitě Zábrdí probíhala do 18. století těžba polymetalických rud.

K dominantním okruhům problémům v rámci okresu i celého Libereckého kraje patří:

- řešení dalšího postupu sanace následků těžby uranových rud na ložiscích Hamr na Jezeře a Stráž pod Ralskem
- problematika střetů zájmů na lokalitě lomu Brniště (vrch Tlustec) v návaznosti na ukončení těžby v důsledku vyhlášeného konkurzního řízení těžební organizace

Podrobnější údaje o ložiscích, dobývacích prostorech a chráněných ložiskových

územích jsou k dispozici na MŽP ÚO Liberec, Česká Lípa Mladá Boleslav, v Okresní surovinové studii uvedených okresů.

3.5 CESTOVNÍ RUCH

(památky, kulturní a sportovní akce, rekreace, cestovní ruch).

Kulturní památky.

V následující tabulce jsou uvedeny nemovité kulturní památky dle seznamu ČÚPP Praha, stav k r.2000.

Obec	Významné nemovité kulturní památky a stavby
Bělá p. Bezd.	Kostel Povýšení sv. Kříže, opevnění Česká brána, zámek, Augustiniánský klášter, radnice, dům č.p.85, 86, věznice, děkanství, pomník Na stráž, socha sv. Jana Nepomuckého, sloup se sochou P.Marie
Bezděz	Hrad Bezděz s ochranným pásmem – od r. 1978 prohlášen NKP, kostel sv. Jiljí, fara, křížová cesta
Bohatice	Kaplička, dům č.p.5, socha sv. Antonína Paduánského, sloup se sochou P.Marie Immaculaty
Brniště	Kostel sv. Mikuláše, dům č.p.3, 12, 70, 73
Doksy	Kostel sv.Bartoloměje a P. Marie Monserratské, špitál (č.p.150), zámek, socha sv. Jana Nepomuckého, Mariánské sousoší, hřbitov - náhrobek Benenitzův, Břehyně-kaple sv. Vavřince, č.p.280, mlýnský náhon, Staré Splavy – č.p. 37,38,40,43,44,45
Dolní Krupá	Kostel sv. Václava, fara, zvonice, socha sv. Jana Nepomuckého
Dubnice	Kostel Narození P.Marie, dům č.p. 135,145,190
Hamr na Jez.	
Jablonné v Podještědí	Kostel P.Marie, opevnění, špitál - kostel sv. Wolfganga, hřbitovní kaple bl.Zdislavy, Dominikánský klášter, zámek Nový Falkenburg, socha P.Marie Immaculaty, socha s. Vincence, Morový sloup, sloup se sochou Boha Otce, socha sv. Jana Nepomuckého a sv. Zdislavy, dům č.p.16, 31, 93, 147, 161, 322, 335
Mimoň	Kostel Božího hrobu, kostel sv.Petra a Pavla, dům č.p.35, 71, 80, 81, 101, 106 (fara),135, socha - Getsemanská zahrada, socha P.Marie Immaculaty, socha sv. Ignáce, socha sv. Jana Nepomuckého, sloup se sochou P.Marie
Noviny pod Ralskem	Kaple Nejsvětější Trojice, dům č.p.12, 42, 44, 46, boží muka, zavodňovací kanál Průrva Ploučnice
Okna	Kostel Nanebevzetí P.Marie, dům č.p.16
Osečná	Kostel sv. Víta, sloup se sochou P.Marie, sousoší sv. Hedviky, sv. Jana a sv. Pavla
Pertoltice pod Ralskem	
Ralsko	
Stráž p. Ralskem	Kostel sv. Zikmunda, kaple sv. Jana Nepomuckého, zámek, fara, dům č.p.16, socha sv. Valentina
Tachov	Kaple, dům č.p.38
Velenice	Tvrz, kostel Nejsvětější Trojice, fara, kaple Božího hrobu, kaple sv. Josefa, kaplička Ecce Homo, reliéf Ukřižování, socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Prokopa, silniční most přes Svitávku, dům č.p. 12, 16, 19, 21, 26, 31, 48, 74, 98, 99, 108, 110, 113, 119, 121...
Velký Valtinov	
Zákupy	Zámek, Kapucínský klášter, kostel sv. Fabiána a Šebestiána, kaple P.Marie, sloup se sochou sv. Tadeáše, sloup se sousoším Nejsvětější Trojice, 2 mosty, dům č.p. 36, 51, 67, 88, 91, 116, 147, 234, 243, 303

Na celém území mikroregionu se nachází řada nemovitých památek (zámky, kostely, stavby lidové architektury – měšťanské domy, zemědělské usedlosti...). V Jablonném v Podještědí je vyhlášena MPZ (městská památková zóna), ve Žďáru

VPR (vesnická památková rezervace) a ve Velenicích VPZ (vesnická památková zóna). Toto historické dědictví významným způsobem ovlivňuje aktivity v odvětví cestovního ruchu. Přes značné investice do oprav a rekonstrukcí zůstává nemalá část památkového fondu v neuspokojivém stavu.

Spolková, osvětová a jiná veřejná činnost

Obec	Kulturní zařízení	Spolková, osvětová a další veřejná činnost
Bělá p. Bezd.	Městská kulturní zařízení, knihovna, kino, kulturní středisko, zámek – pobočka Okresního muzea	ČZS, ČRS, Sdružená obec baráčníků, Sdružení zdravotně postižených, ČMS, skautský oddíl, Český kynologický svaz, KČT, SAC, MO, SK...
Bezděz		
Bohatice		
Brniště	Kulturní dům – Brniště (150 míst), Velký Grunov (200 míst), amfiteatr Lesní zátiší	SPOZ, ČSŽ, ČMS, SDH, Junák, ochotnický divadelní soubor, holubáři...- divadlo, poutě, plesy, zábavy, společenské akce...
Doksy	Kulturní středisko, knihovna, kino, muzeum (Památník K.H.Máchy)	Svaz dobrovolných hasičů, Jednota baráčníků, Svaz zdravotně postižených, Český svaz bojovníků za svobodu, kynologové...
Dolní Krupá		Svaz dobrovolných hasičů
Dubnice		SDH, ČMS, ČSŽ...- zábavy, plesy, dětský den...
Hamr na Jez.	Knihovna	Občanské sdružení Hamerské jezero
Jablonné v P.	Kino, knihovna...	SDH, ČZS, ČRS, ČSCH, Spolek přátel historie Jablonného v P., klub důchodců, Zdislavina poutí,
Mimoň	„Dům družby“ – nefunkční (nepovedená privatizace), Městské kino – nevyhovující, letní kino, knihovna	Spolek přátel kult. a historie města Mimoně, SDH, KČT, ČZS, ČRS, ČMS, Skauti, důchod., tradice Pašijových her, výroční den města...
Noviny p. R.		Plesy, zábavy, dětský den...
Okna	Knihovna	
Osečná	Hotel Slunce – sál 80 míst (v rekonstrukci), 2 knihovny, restaurace se sálem (Lázně Kundratice)	SDH, ČMS, ČZS, ČRS, Sdružení pro kulturu, Asociace Brontosaurus...- Svatovít. poutí, Osečenský Bivoj, festival sbor. zpěvu...
Pertoltice p.R.		
Ralsko	Kulturní dům	Občanské sdružení Náhlov
Stráž p. R.	Kulturní dům, kino	Svaz dobrovolných hasičů, Svaz invalidů, ČZS, ČSCH, ČRS...
Tachov		
Velenice	Kulturní zařízení OÚ	Sdružení dobrovolných hasičů
Velký Valtinov		Sdružení dobrovolných hasičů
Zákupy	Kulturní dům, městská knihovna	Obec baráčníků, SDH, ČSCH, ČRS, ČZS, ČSŽ...- Zákupské slavnosti, koncerty, plesy, karnevaly, diskotéky...

V řešeném území existuje poměrně vysoký počet spolků a osvětových organizací, intenzita jejich činnosti je však značně rozdílná a pro většinu obcí by bylo užitečné širší zapojení obyvatelstva do veřejných aktivit, jeho lepší informovanost o dění v

obci a mikroregionu a širší míra spolurozhodování a zodpovědnosti.

Sport, rekreace, cestovní ruch.

Sportovní zařízení, sportovní akce dle údajů obcí k 31.6.2000

Obec	Sportovní/rekreační zařízení	Sportovní kluby/akce
Bělá pod Bezdězem	Sportovní stadion (fotbal), koupaliště, sauna, hřiště – volejbal, házená, tenisové kurty Výsluní, sál pro stolní tenis	SK – kopaná, házená, gymnastika, korfbal, tenis, stolní tenis, cyklistika, motokros, jezdeckví
Bezděz	Fotbalové hřiště – neupraveno	
Bohatice		
Brniště	Fotbalové hřiště, střelnice	TJ – fotbalový, střelecký oddíl
Doksy	Sportovní hala, tělocvična, kurty, hřiště, jachtklub...	TJ, tenis.oddíl, jachetní oddíl... - tenisové turnaje, jachtařské závody, běh kolem Máchova jezera...
Dolní Krupá		
Dubnice	Fotbalové hřiště, sál	TJ
Hamr na Jezeře	Letní sportovní areál – Hamerský rybník	
Jablonné v Podještědí	Sportovní areál, koupaliště	TJ Tatran, Sokol
Mimoň	Sportovní areál	TJ
Noviny pod Ralskem	Fotbalové hřiště	SK Noviny p.R. - oddíl kopané, turistiky, stolního tenisu
Okna	Fotbalové hřiště	TJ - oddíl kopané
Osečná	Sportovní areál u ZŠ, tělocvična...	SK Osečná
Pertoltice pod Ralskem	Fotbalové hřiště	Fotbalový klub
Ralsko	Sportovní hřiště ZŠ	Volejbalové turnaje
Stráž pod Ralskem	Sportovní areál - kurty, sportovní hala, krytý bazén, tělocvičny, fit - centrum	Memoriál V. Kadlčíka (vodní lyžování), Stráž. Neptun (plavání), turnaje v tenisu, kopané, závody v plavání
Tachov		
Velenice		
Velký Valtinov		TJ Slavoj
Zákupy	Sportovní areál, koupaliště	TJ Zákupy

Stávající sportovní základna vytváří dobré předpoklady pro stabilizaci obyvatelstva (především dětí a mládeže) a pro další rozvoj mikroregionu. Specifikou mikroregionu je koncentrace zařízení pro letní rekreaci (Máchovo jezero, Hamerský a Horecký rybník, Chrástná, koupaliště Jablonné...) s širokou nabídkou pro vodní sporty. Určitou slabinou je velká závislost na rozmarech počasí, pro lepší využití ubytovacích kapacit bude třeba v obcích mikroregionu rekonstruovat a doplňovat stávající sportovní zařízení, budovat nová a rozšířit pestrost nabídky.

Ubytování, stravování, maloobchod

Obec	Ubytovací, stravovací a společensko-zábavní zařízení	Obchodní síť
Bělá p. Bezd.	Hotely – 100 lůžek, penziony – 110 lůžek, ubytovny – 90 lůžek, letní chatový tábor – 135 lůžek	Široká síť potravinářských i nepotravinářských prodejen
Bezděz	Hotel Marcela (12 lůžek), Dakota (114), 3 restaurace (vč. sezónních)	Smíšené zboží – v místě, ostatní – Doksy...
Bohatice		Smíšené zboží – v místě, ostatní – Mimoň, Zákupy
Brniště	Ubyt. v soukromí (15 lůžek), restaurace	4 místní obchody, ost.-Mimoň, Jablonné, Stráž pod Ralskem...
Doksy	Komplexní vybavenost – hotely, penziony, chatové osady, autokempink...	Široká síť potravinářských i nepotravinářských prodejen
Dolní Krupá	Hostinec	Smíšené zboží
Dubnice	Hostinec	Smíšené zboží
Hamr na Jez.	Ubytování – celoroční (47 lůžek), sezónní (360 lůžek – chatky)	Smíšené zboží
Jablonné v P.	Stravovací kapacity v místě, ubytování (180 lůžek), v soukromí (150 lůžek), autokempink...	Široká síť potravinářských i nepotravinářských prodejen
Mimoň	Ubytování, stravování v místě (restaurace, vinárna, občerstvení...)	Široká síť potravinářských i nepotravinářských prodejen
Noviny p. R.	Restaurace na hřišti	Smíšené zboží
Okna		Smíšené zboží – v místě, ostatní – Doksy
Osečná	Lázně Kundratice (175 lůžek + 50 ambulantních pacientů), rekreační ubytovny a penziony (cca 150 lůžek)...	Smíšené zboží (2x), řeznictví, cukrárna, drogerie, papírnictví, textil, domácí potřeby, stavebniny, květinářství
Pertoltice p. R.		Smíšené zboží
Ralsko	Restaurace, občerstvení	Smíšené zboží – v místě, ostatní – Mimoň
Stráž p. R.	Hotely, ubytovny a penziony – cca 900 lůžek, stravovací a zábavní zařízení	Široká síť potravinářských i nepotravinářských prodejen
Tachov	Hostinec U slunečních hodin	Smíšené zboží – v místě, ostatní – Doksy
Velenice	Penzion (16 lůžek), restaurace	Smíšené zboží – v místě, ostatní – Zákupy...
Velký Valtinov		
Zákupy	Restaurace, chatky u koupaliště	Část – v místě, ostatní – Č.Lípa, Mimoň,

Kapacita ubytovacích, stravovacích a zábavních zařízení v mikroregionu je dostatečná, zejména v některých střediscích cestovního ruchu (Doksy, Bělá pod Bezdězem, Stráž p.R.- Hamr n.J.), jejich kvalita je různá (část kapacit je pouze sezónního charakteru). Obchodní síť je s ohledem na velikost spádového území odpovídající co do struktury i kapacit. Obchody, zejména v menších obcích, jsou však provozovány na hranici rentability.

3.6. ZEMĚDĚLSTVÍ, ROZVOJ VENKOVA**1. Struktura druhů pozemků dle katastru nemovitostí (ha/%) – podklad - Ročenka ČSÚ**

Obec	Katastrální výměra	Lesní půda	ZPF	Vodní plochy	Zastavěné plochy
Bezděz	2 399	1 773	512	1	10
Bělá pod Bezdězem	6 320	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno
Bohatice	393	57	298	7	5
Brniště	2 668	554	1 814	34	36
Doksy	7 492	4 500	1 783	557	78
Dolní Krupá	1 120	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno
Dubnice	1 579	274	1 160	20	17
Hamr na Jezeře	1 766	903	506	78	10
Jablonné v Podještědí	5 784	2 447	2 758	97	75
Mimoň	1 545	216	956	46	94
Noviny pod Ralskem	1 017	414	371	20	12
Okna	567	75	399	34	14
Osečná	2 806	1 263	1 316	27	23
Pertoltice	791	69	620	23	13
Ralsko	17 025	11 941	824	156	224
Stráž pod Ralskem	2 158	401	470	128	28
Tachov	458	67	352	0	5
Velenice	716	308	352	15	6
Velký Valtinov	1 005	303	574	69	11
Zákupy	4 077	1 714	1 940	104	63

Z přehledu vyplývá, že podíl ZPF v mikroregionu z celkové katastrální výměry nedosahuje celostátní průměr (54 %) i průměr zemí EU (59 %). Mikroregion však i historicky i tak náleží k důležitému zemědělskému potencionálu regionu i kraje, kromě nejlesnatějších částí obcí Ralsko, Doksy, Hamr na Jezeře ...

2. Využívání zemědělských pozemků

(podklad – údaje kvalifikovaných odhadů od obcí a měst formou stručného dotazníku)

Obec	ZPF	Podíl aktuálně nevyužívaných pozemků (%)	Výměra aktuálně nevyužívaných pozemků (ha)
Bezděz	512	4	20
Bělá pod Bezdězem	nezjištěno	10	Neuvedeno
Bohatice	298	0	0
Brniště	1 814	15	272
Doksy	1 783	10	178
Dolní Krupá	nezjištěno	30	Neuvedeno
Dubnice	1 160	20	232
Hamr na Jezeře	506	25	127
Jablonné v Podještědí	2 758	70	1 931
Mimoň	956	neuvedeno	neuvedeno
Noviny pod Ralskem	371	60	223
Okna	399	20	80
Osečná	1 316	50	658
Pertoltice	620	0	0
Ralsko	824	10	82
Stráž pod Ralskem	470	neuvedeno	neuvedeno
Tachov	352	15	53
Velenice	352	10	35
Velký Valtinov	574	neuvedeno	neuvedeno
Zákupy	1 940	77	1 500

Vzhledem k nedávným změnám v majetkoprávních vztazích, transformaci a privatizaci zemědělství, došlo i v území mikroregionu ke změnám využívání ZPF, které se projevují jednak v intenzitě, jednak ve způsobu využívání pozemků (pro

blíží vyhodnocení nejsou k dispozici přesnější údaje). K podstatnějším změnám dochází ve struktuře zemědělských pozemků, kdy značná část orné půdy byla nedávno zatravněna (za spolupůsobení pochybné dotační politiky státu), kdy způsob zatravnění je poněkud místy nejasný (mnohdy se jedná o původní ornou půdu, opuštěnou a zatravněnou živelně), místy se jedná o nové velmi kvalitní TTP. Opačný jev zornování původních TTP je velmi ojedinělý. K nešvarům posledních let patří i zanedbávání evidovaných TTP, kdy potřeba píce je snadněji zajišťována z pozemků nově zatravněné, a mechanizaci snadněji přístupné orné půdy. Vliv na tomto stavu má i rozpad či omezení živočišné výroby, která svoje menší potřeby na píci zajišťuje v případech pastvin místy spíše extenzívně.

Stanovení výměr ladem ležící půdy je obtížné, neboť se mnohdy jedná o sezónní záležitosti, kdy stav následujícího roku může být již značně odlišný. V mikroregionu nelze ani akceptovat poslední snahy vedení resortu (MZe) o „uvádění půdy do klidu“, a to i za vydatné finanční podpory – pro zamezení tohoto zde nebezpečného jevu je nutná obezřetnost příslušných referátů OkÚ, v budoucnu i kraje.

V území mikroregionu se v podstatné míře vyskytují tzv. „méně hodnotné“ zemědělské pozemky – jejich výskyt je lokálně značně rozdílný. Jsou zde tvořeny svažitémi pozemky v enklávách lesních komplexů, hlavně však půdami výrazněji ovlivněnými spodní vodou, či méně příznivými podmínkami zastoupených hlavních půdních jednotek pro vyšší standard využívání, apod. Jedná se zde o pozemky TTP, ale z velké části i evidovanou ornou půdu. Tato „méněcennost“ je projevem nižší třídou ochrany v ohodnocení dle údajů BPEJ (bonitované půdně ekologické jednotky). Pro následná doporučení návrhů změn využívání ZPF je tedy tento aspekt významný.

V oboru mysliveckého hospodaření je třeba vyzdvihnout iniciativy podniku VLS s.p., který tč. připravuje rozsáhlou „Židlovskou oboru“ – tento záměr podstatně omezí škody volně chované zvěře na ostatních kulturách, těžištěm mysliveckého hospodaření bude oborní chov s podstatným snižováním stavů dosud volně chované zvěře. Pro omezení negativních vlivů zvěře v ostatních částech mikroregionu je vhodné tento přístup následovat i na území pod správou LČR a v honitbách ostatních vlastníků.

3. Významní zemědělstí hospodáři

(podklad – údaje od obcí a měst formou stručného dotazníku)

Obec	Významní zemědělstí hospodáři
Bezděz	farma Svatoš, soukromý hospodář pan Ježek
Bělá pod Bezdězem	farma Panin dvůr (ing. Válková), okrajově ZD Březovice
Bohatice	Polypig – živočišná výroba
Brniště	ZOD Brniště, ZEOSPOL
Doksy	ZD Štědrá u Doks
Dolní Krupá	ZD Krásná Ves
Dubnice	statek DARTEX
Hamr na Jezeře	ZEOSPOL – zemědělský podnik
Jablonné v Podještědí	ROVS s r.o. Heřmanice JAGRA s r.o. Jablonné v Podještědí PRODUKTA s r.o. Litoměřice
Mimoň	ZOD Brniště, Velkovýkrmy Mimoň (vepříny)
Noviny pod Ralskem	pan Koliandr- statek Noviny pod Ralskem DARTEX Luhov
Okna	P+K s r.o. Dubá
Osečná	farma Druzcov, AGRO 2000 Janův Důl, drobní zemědělci – pan Diblíček, Šimulák, Erb, Bergman, Ferkl, Daníček
Pertoltice	Nejsou

Ralsko	fa PROMA, farma Náhlov, rostlinná i živočišná výroba fa Hřebčín Pavlín Dvůr, chov dostihových koní a živočišná výroba
Stráž pod Ralskem	Nezjištěno
Obec	Významní zemědělští hospodáři
Tachov	P+K s r.o. Okna
Velenice	O.Z.D. Brniště, okrajově drobní soukromě hospodařící zemědělci
Velký Valtinov	drobní zemědělci
Zákupy	drobní zemědělci

V lesích mikroregionu, jak výše uvedeno, hospodaření zajišťuje dodavatelsky vybranými subjekty LČR s.p., na území VLS s.p. hospodaří stejnojmenný podnik vlastními silami.

4. Výskyt erozních jevů

V území na využívaných pozemcích ZPF naprosto převládá velkovýrobní způsob zemědělského obhospodařování ZPF, zvláště orné půdy, se všemi negativními vlivy na krajinu, agrodizajn, životní prostředí i ekologickou stabilitu. K okrajovým jevům zde patří místy i technologická nekázeň některých zemědělských hospodářů, kdy nedomyšlenými a nezodpovědnými postupy dochází místně i k častým erozním jevům, které jsou dle údajů obcí způsobeny spíše přírodními podmínkami (sklonitost, místa soustředěného sezónního odtoku, půdními vlastnostmi ...).

Hodnocení výskytu erozních jevů (podklad – údaje od obcí a měst formou stručného dotazníku)

Obec	Hodnocení výskytu a příčina erozních jevů
Bezděz	nepatrný – přírodními poměry
Bělá pod Bezdězem	nepatrný – přírodními poměry
Bohatice	není
Brniště	nepatrný – přírodními poměry
Doksy	nepatrný – přírodními poměry
Dolní Krupá	nepatrný – přírodními poměry
Dubnice	nepatrný – přírodními poměry
Hamr na Jezeře	nepatrný – přírodními poměry
Jablonné v Podještědí	ojedinelý výskyt sesuvů půdy
Mimoň	nezjištěno
Noviny pod Ralskem	není
Okna	nepatrný – přírodními poměry
Osečná	nepatrný – přírodními poměry
Pertoltice	není
Ralsko	není
Stráž pod Ralskem	nezjištěno
Tachov	není
Velenice	není
Velký Valtinov	nezjištěno
Zákupy	sesuvy půdy (sady, pastviny) na SZ svahu Kamenického vrchu

5. Limity pro podnikatelské aktivity a rozvoj obcí

Z údajů ČSÚ vyplývá, že problém neúměrného zatížení obcí objekty „druhého rekreačního bydlení“ a množství jejich přechodných obyvatel nedává obecně v mikroregionu a v jeho obcích podmínky a důvod k řešení – pouze některé části obcí jsou okrajově zatíženy tímto aspektem, který však rozvoj obcí příliš nelimituje. Výjimkou jsou části obce Hamr na Jezeře, kde tento problém dle sdělení obce limituje její další rozvoj. V případě očekávaného progresivního zdanění tohoto „druhého rekreačního“ bydlení signalizuje možnost využití části tohoto bytového fondu pro zájemce o trvalé bydlení na venkově, v případě uvolnění těchto objektů.

Z podkladů je dále zřejmé, že největší překážkou pro další rozvoj obcí jsou

omezené prostorové možnosti a minimum pozemků ve vlastnictví obcí, rovněž tak objektů – pro realizaci potřebných opatření chybí obcím finanční prostředky, jejichž získávání v období platnosti zákona o přerozdělování finančních prostředků podle počtu obyvatel je stále obtížnější, ne-li znemožněno. Dalším limitem jsou různé svazující předpisy o památkové péči, zamezující rozvoj obce v neúměrně širokém okolí takto chráněných objektů. K limitům rozvoje obce Osečná náleží kromě značného zatížení obce množstvím rekreačního bydlení i existence zdravotnického zařízení v Lázních Kundratice, které je však zároveň i částečnou příležitostí pro tento specifický způsob rozvoje.

Dle analytické části Programu rozvoje kraje 2001 - 2006 (PRK) všechny obce mikroregionu naplňují definice venkova – dle PRK byl pro pracovní vymezení venkova v Libereckém kraji stanoven vztah mezi počtem obyvatel a výměrou zastavěných ploch, kdy za základ výběru a posouzení byl podíl počtu obyvatel k výměře zastavěného území, z posouzení byly vyčleněny obce s počtem obyvatel vyšším než 2000 (cíl státní dotační politiky), z nich výběr jednotlivých katastrálních území (nejmenší využitelná jednotka evidence nemovitostí i statistik), v kterých hustota osídlení je nižší než 100 obyvatel na 1 ha zastavěné plochy (zčásti využito kritérium EU - podkladem je evidence nemovitostí Katastrálních úřadů a údaje ČSÚ, zastavěná plocha zde zahrnuje všechny způsoby využití pozemků dle vyhlášky č. 190/1996 Sb. „Charakteristiky druhů pozemků pro účely katastru nemovitostí“). Z uvedeného posouzení vyplývá, že mikroregion lze řadit do **výrazně venkovských oblastí**.

3.7 ÚČAST OBCÍ VE VYBRANÝCH PODPŮRNÝCH PROGRAMECH

Účast obcí mikroregionu ve vybraných podpůrných programech

Obec	Rok	Název akce Podpůrný program		Tab.	
				Dotace požad. (tis. Kč)	Dotace přidělená (tis. Kč)
Bělá pod Bezdězem	1996	Vestavby půdních bytů		4 480	4 480
	1997	Byt pro uprchlíky		510	510
	1999	Plynofikace ZŠ		650	650
	1999	Opravy památek		3 000	592
	2000	Opravy památek		4 700	750
Bezděz	1998	Obnova vodovodu		5 000	2 000
Bohatice				0	0
Brniště	1996	COV MS		350	320
	2000	Oprava KD V: Grunov	OV	670	0
	2000	Oprava chodníku ZŠ	OV	120	0
	2000	Oprava návsi	OV	150	0
Doksy	1998	Výstavba DPS		16 000	0
	2000	Asanace skládky		150	0
	2000	Zřízení hřiště		12 500	12 500
Dolní Krupá	1999	Obnova vesnice	OV	200	200
Dubnice				0	0
Hamr na Jezeře	1995	Rekonstr. komunikace	OV	28	28
	1996	Vodovod Utěchovice	ŽP	559	559
	1996	Uprava veř. prostranství	OV	150	150
	1997	Uprava veř. prostranství	OV	100	100
	1998	Rekonstr. místních komunikací	ŽP	120	120
	1998	Oprava hřbitova	OV	120	120

	1998	Oprava čekáren	OV	120	120
	1998	Kanalizace III. et.	ŽP	2 385	2 385
	1999	Rekonstr. míst. komunikací	ŽP	120	120
Jablonné v Podještědí	97-99	Hradby		720	720
	98-00	Byty		7 030	7 030
	1999	Plynofikace	Ph	4 500	4 500
	1999	Zeleň	ŽP	900	900
	99-00	DPS		9 000	9 000
Mimoň	1995	Nástavby Letná		960	960
	95-97	DPS		4 000	3 901
	95-96	Zateplení školy Mírová		2 131	2 131
	95-96	Zateplení školy Komenského		2 333	2 333
	96-97	80 b. j. Hradčany vč. infrastr.		21 730	21 730
	98-99	150 b. j. Kyjev-Hradčany vč. infr.		59 361	59 361
	1999	Kan. a vod. Hvězdov Ploužnice		998	998
	2000			1 091	0
Noviny pod Ralskem				0	0
Okna	1995	Veřejné osvětlení	OV	280	280
	1996	Rekonstr. zastávek veř. dopravy		55	55
	1997	Oprava střechy OU		60	60
	1998	TJ kabiny		60	60
	1999	Oplocení ZŠ, MŠ		60	60
Obec	Rok	Název akce Podpůrný program		Dotace požad. (tis. Kč)	Dotace přidělená (tis. Kč)
Osečná	1997	Sadové úpr. náměstí		162	162
	1997	Sportovní zařízení školy		48	48
	1999	Hřbitov Zábrdí		100	100
	1999	Has. zbroj. Lázně Kunratice		474	474
	1999	poradenství		60	60
Pertoltice pod Ralskem	1996	Obnova rybníka		400	400
Ralsko	1995	ZŠ Kuřívody		3 600	3 600
	1995	Radnice Kuřívody		2 750	2 750
	1995	Rekonstr. 10 b. j. Hvězdov		2 300	2 300
	1996	Vodovod Hvězdov		1 573	1 573
	1998	Rekonstr. 32 b. j. Kuřívody		10 240	10 240
	1998	Infrastruktura k 240 b. j. Kuřívody		1 600	1 600
	1999	Rekonstr. 60 b. j. Kuřívody		22 200	22 200
	1999	Rozšíření kanalizace Kuřívody		487	487
	1999	Rekonstr. 48 b. j. Kuřívody		17 760	17 760
	2000	Rekonstr. 32 b. j. Kuřívody		11 840	11 840
	2000	Komunikace k 240 b. j. Kuřívody		9 972	0
	2000	Veř. osvětlení k 240 b. j. Kuřívody		543	0
	2000	Dešť. kanalizace k 240 b. j. Kuřívody		6 340	0
	2000	Rozšíření kanalizace Kuřívody		1 149	0
	2000	Veř. osvětlení Kuřívody		906	0
Stráž pod Ralskem	1997	21 b. j.		6 720	6 720
	1997	zateplení		3 489	3 489
	1998	Přestavba hotelu na 32 b. j.		6 720	6 720
	1999	Přestavba hotelu na 32 b. j.		3 780	3 780

	1999	Veř. osvětlení		788	788
	1999	Oprava komunikace		1 014	1 014
Tachov	1998	Kanalizace a ČOV		800	800
Velenice	1996	Uprava zeleně u kostela		50	50
	1999	Oprava OU		116	116
Velký Valtinov				0	0
Zákupy	1995	Soc. byty+plynifikace		3 299	3 299
	1996	Soc. byty+plynifikace+70 b. j.		12 697	12 697
	1997	plynifikace+70 b. j.		16 360	16 360
	1998	6 b.j.		1 920	1 920
Mikroregion				319 708	273 130

ŽP - fond Min. životního prostředí

OV - Program obnovy vesnic

Ph - Phare

Z tabulky je zřejmé, že obce v mikroregionu získaly na dotacích cca 85% požadované částky.

4. PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ VZTAHY MIKROREGIONU A JEDNOTLIVÝCH OBCÍ

4.1. VAZBY MIKROREGIONU K OKOLÍ

Vlivem historických souvislostí a v důsledku poměrně velké rozlohy nepatří zatím mikroregion Podralsko mezi kompaktní územní celky, kde by vazby vnitřní zcela převažovaly nad vazbami vnějšími. Lze očekávat, že se vnitřní vazby, infrastrukturní i kulturní a společenské, budou v příštích letech významně vyvíjet.

Z hlediska vnějšího spojení má hlavní význam několik silnic I. a II. třídy. V severní části mikroregionu jde především o silnici I/13, která západovýchodním směrem protíná území obce Jablonné v Podještědí a spojuje mikroregion východním směrem s městy Liberec (Jablonec n. N.) a podstatnou částí Libereckého kraje, západním směrem s městy Nový Bor, Děčín atd.. V jižní části je to pak st. silnice I/38, která protíná území obcí Bělá pod Bezdězem, Bezděz a Doksy a spojuje mikroregion jihovýchodním směrem s Mladou Boleslaví a rychlostní komunikací Liberec – Praha, severozápadním směrem s Českou Lípou a Novým Borem. Nadmikroregionální význam mají i silnice II. třídy č. 268, 270, 278 a 262, které radiálně spojují mikroregion s okolními městy a obcemi.

Mikroregionem procházejí dvě železniční trati. Severní a střední částí prochází významná trať Liberec – Jablonné – Mimoň – Zákupy - Česká Lípa, jižní částí pak spojovací trať Bakov n. J. - Česká Lípa.

Z hlediska správně - administrativního, kulturního a sociálního je nejdůležitější vazba na Českou Lípou, na jihu mikroregionu pak na Mladou Boleslav a Mnichovo Hradiště. V příštích letech zřejmě poroste význam vazby na Liberec jako sídla kraje. Dále lze očekávat i další rozvoj příhraniční spolupráce v oblasti Jablonné v Podještědí – Petrovice – Lückendorf (SRN).

Z hlediska pohybu pracovních sil je zdaleka nejvýznamnější vazba na Mladou Boleslav, resp. firmu Škoda Volkswagen, v menší míře pak na Českou Lípou.

4.2. VNITŘNÍ STRUKTURA MIKROREGIONU PODRALSKO

Mikroregion Podralsko patří v rámci nově vznikajících uskupení obcí k největším celkům. Zaujímá plochu zhruba třetiny okresu Česká Lípa a zasahuje i do sousedních okresů Liberec a Mladá Boleslav. Velká rozloha spolu s atypickou sídelní strukturou s několika jádry (Jablonné v Podještědí, Mimoň, Stráž pod Ralskem, Doksy, Bělá pod Bezdězem) se projevuje na intenzitě vzájemných vazeb uvnitř mikroregionu, které jsou relativně slabé. Takto vymezený mikroregion lze rozčlenit na několik subregionů s podstatně silnějšími vnitřními vazbami:

- Jablonné v Podještědí a okolí
- Mimoň – Ralsko – Zákupy
- Stráž pod Ralskem – Hamr a okolí
- Doksy – Bělá pod Bezdězem

Zatímco vazby nejvzdálenějších jader (Jablonné v Podještědí, Bělá pod Bezdězem) jsou víceméně teoretické, vymezit rozsah působnosti jednotlivých středisek v centrální části mikroregionu je velmi obtížné. Každé z měst plní poněkud jiné funkce (Mimoň – školství, služby, obchod, Zákupy – bydlení, pracovní příležitosti, Stráž pod Ralskem – pracovní příležitosti, zdravotnictví), které se vzájemně doplňují. Přírodní překážka (neobydlené území bývalého vojenského prostoru) zatím blokuje zintenzivnění vazeb mezi Mimoní a Doksy, resp. Bělou pod Bezdězem.

V severní a severovýchodní části mikroregionu je poměrně hustá síť silnic a místních komunikací, v části jižní a jihovýchodní, zejména v místech bývalého vojenského prostoru je naopak hustota komunikací velmi nízká. Perspektivy rozvoje severojižní osy (propojení Bělé p.B., Ralska na Osečnou a oblast Stráže pod Ralskem) jsou závislé na obnovení zaniklého komunikačního spojení mezi Kuřívodami a Osečnou.

Jako velmi problematické se jeví členění okresu na nové obvody pověřených obcí v rámci 2. etapy reformy veřejné správy. Středisko Mimoň lze respektovat pro území Mimoň – Zákupy – Ralsko, případně i pro relativně autonomní oblast Strážska. Problematictější se jeví začlenění Jablonného v Podještědí a Dokska a jako naprosto nevhodné připojení Dubé a okolí bez zřetelných vazeb na Mimoňsko.

5. PROBLÉMY A ZÁMĚRY OBCÍ A MIKROREGIONU JAKO CELKU.

5.1 PROBLÉMY

Následující tabulka vychází z hodnocení zpracovaných jednotlivými obcemi na základě jednotných dotazníků. Originály těchto dotazníků jsou uloženy u zpracovatele rozvojové studie.

Společné problémy uvedené více než jednou obcí (celkem 20 obcí):

	Problém	Počet obcí, kde byl problém uveden	Pořadí důležitosti
1.	špatný stav komunikací	17	1. až 8.
1.	nedostatečné služby, občanská vybavenost	11	2. až 7.
1.	nezaměstnanost, málo pracovních příležitostí v místě	9	1. až 9.
1.	špatný technický stav obecních a památkových objektů, vzhled města	9	1. až 9.
1.	kanalizace	9	1. až 9.
1.	nedostatek bytů, st. parcel, zanedbaný bytový fond	8	1. až 6.
1.	špatná dopravní obslužnost, místní zatížení dopravou	6	2. až 10.
1.	Vodovod	6	1. až 7.

1.	zanedbaná péče o krajinu, vodní plochy	6	2. až 8.
1.	chybí kultura, sport, spolková činnost	5	3. až 7.
1.	Cestovní ruch, turistika	5	2. až 10.
1.	zapojení obyvatelstva do veřejného života, podnikatelská aktivita, mezilidské vztahy	4	1. až 8.
1.	energetické zabezpečení, plyn, posílení el. rozv.	4	1. až 7.
1.	komunální odpad, černé skládky	3	1. až 4.
1.	stárnutí a odliv obyvatelstva, chalupáři	3	1. až 4.
1.	podmínky pro rozvoj zemědělství	3	1. až 3.
1.	nedostatky a zpoždění v privatizaci, restituci, využívání bývalých státních rekreačních zařízení	2	2. až 5.

Vyhodnocení dotazníků, včetně rozvojových záměrů, bylo konzultováno se zástupci jednotlivých obcí při II. Brainstormingu 4.10.2000 v Kuřívodech.

Společným problémům zcela jednoznačně kraluje skupina, kterou lze označit jako technická infrastruktura a která přímo souvisí s finančními možnostmi obcí a státního rozpočtu (řádky 1, 2, 4 až 8, 13). Uvnitř této skupiny pak jednoznačně vede problém technického stavu komunikací a dopravní obslužnosti.

Na dalším místě je nejčastěji uváděn problém pracovních příležitostí, nezaměstnanosti a s tím souvisejícího odlivu obyvatelstva (řádky 2, 15).

Následují problémy životního prostředí (řádky 4, 9, 14) a nedostatek kulturního a sportovního vyžití (řádek 10.). Dále problémy spíše sociologické, tj. vztahy mezi lidmi, spolková činnost, společenská a podnikatelská aktivita (řádky 10 a 12) a konečně problémy s rozvojem cestovního ruchu, turistiky (řádek 11) a zemědělství (řádek 16). Poslední dva zmíněné problémy byly explicitně vyjádřeny pouze pětkrát resp. třikrát, lze je však pokládat pro budoucnost mikroregionu za velmi významné.

Problémy nezpracované v tabulce byly uvedeny pouze jednou, mohou však mít značnou lokální váhu.

Problémy se získáváním finančních prostředků pro obce a jejich rozdělováním (i když byly zmíněny řídce) jsou zřejmě společné a podstatné.

5.2 ZÁMĚRY

Následující tabulka vychází z formulářů zpracovaných jednotlivými obcemi. Originály těchto formulářů jsou uloženy u zpracovatele koncepce.

Záměry uvedené více než jednou obcí (celkem 20 obcí):

	Záměr	Počet obcí, kde byl záměr uveden	Pořadí důležitosti
1.	cestovní ruch, turistika	12	1. až 9.
1.	občanská vybavenost	10	1. až 7.
1.	pracovní příležitost, zaměstnanost, prům. zóny, podpora podnikání	10	1. až 7.
1.	komunikace, chodníky	9	1. až 9.
1.	plynifikace	8	1. až 4.
1.	výstavba bytů, příprava st. parcel, st. bytový fond	6	1. až 11.
1.	rozvoj služeb	6	2. až 9.
1.	vzhled města, zeleň	5	2. až 10.
1.	kanalizace	5	1. až 8.
1.	Vodovod	5	1. až 7.
1.	sportovní vybavení	5	1. až 9.

1.	péče o krajinu, vodní toky	3	2. až 12.
1.	výstavba DPS	3	1. až 10.
1.	kulturní zařízení, památky	2	1. až 10.
1.	komunální odpad, odpadní vody	2	5. až 8.
1.	územní plán	2	1.
1.	privatizace letiště, využívání bývalých zařízení DIAMO	2	3. až 5.

Z tabulky je zřejmé, že většina záměrů se týká občanského vybavení a vzhledu obce (řádky 2, 4, 8, 11, 13, 14), technické a dopravní infrastruktury (řádky 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14) a bydlení (řádek 6).

Většina obcí však také staví na velmi čelné místo záměry týkající se budoucího rozvoje ekonomiky a podnikání (řádky 1, 3). Do této skupiny lze také zařadit vytvoření územních plánů a využití privatizovaných státních zařízení (řádky 16 a 17). Zejména rozvoj cestovního ruchu a turistiky by mohl být osou budoucí spolupráce obcí mikroregionu.

Zbýlé záměry se týkají životního prostředí.

Žádný uvedený záměr se netýká problémového zemědělství a často kritizované oblasti vztahů mezi lidmi, účasti lidí na práci obce, spolkové činnosti apod.

Většina uvedených záměrů je podobná, s tím, že jednotlivé obce k nim přistupují převážně individuálně – bez předpokladu spolupráce se sousedními obcemi.

6. SWOT ANALÝZA

6.1. CHARAKTERISTIKA SWOT ANALÝZY

SWOT analýza je standardní analytická metoda používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání.

SWOT je zkratka z anglického originálu: **S**trength - silné stránky, **W**eakness - slabé stránky, **O**pportunity - příležitosti, **T**hreat - hrozby.

Jejím principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení.

V našem případě je zkoumaným objektem mikroregion jako komplexní systém včetně příslušných vazeb vnitřních i vnějších.

Akcentováním silných stránek a naopak důrazem na odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení.

Většina problémů se zpravidla obtížně těžko vtěsnává do jednoduchých formulací, které vytváří nebezpečím schematizace.

Doporučuje se v rámci objektivnosti a pro odstranění problémů (vyjádření podstatných záležitostí a eliminace nepodstatných věcí) komparativní metoda hodnocení tj. srovnání zkoumaného objektu (mikroregionu) se situací podobných objektů.

SWOT analýza je zpracována globálně pro celé území mikroregionu Podralska,

se zohledněním vybraných specifík společných pro celé řešené území. Analýza nezahrnuje detailní úzce specifické problémy jednotlivých obcí nebo jejich částí.

Využití SWOT analýzy

- 1 pro identifikaci kritických oblastí
- 2 jako základ pro zaměření rozvojové strategie (koncepce rozvoje) mikroregionu
- 3 jako základ pro formulaci strategických cílů, následně strategických směrů, rozvojových aktivit a opatření
- 4 jako základ pro srovnání pozice regionu ve srovnání s jinými regiony, zejména v soutěži o investice

Níže uvedená SWOT analýza byla konzultována a doplněna zástupci jednotlivých obcí mikroregionu při panelové diskusi na I. brainstormingu v Kuřívodech dne 6. září 2000.

6.2. VNITŘNÍ ANALÝZA

Pozitiva (silné stránky) řešeného území

- významný potenciál přírodních a historických zajímavostí, kulturních památek
- relativně zachovalé přírodní prostředí
- velký průmyslový potenciál (potenciál průmyslových ploch – Stráž p. Ralskem, Hradčany – spolupráce obcí Ralsko a Mimoň, Kuřívody, Zákupy) i pro nevýrobní aktivity
- prosperující podnikatelská sféra v části mikroregionu
- velký potenciál objektů a zařízení sloužících rekreaci a cestovnímu ruchu
- poloha mikroregionu na dvou silnicích I.třídy
- významný podíl lesů
- vysoký potenciál pro letní rekreaci
- volné plochy pro další rozvoj
- relativně příznivá věková struktura obyvatel v části mikroregionu (podíl mladších věkových skupin)
- dlouhodobá zemědělská a lesnická tradice v mikroregionu
- značná místní výměra a koncentrace zemědělských pozemků vhodná pro velkovýrobní způsoby využívání (zároveň se diferencovaně jedná o slabou stránku)

Negativa (slabé stránky) řešeného území

- existence starých zátěží (těžba uranu, VVP, Tlustec, černé skládky)
- chybějící technická infrastruktura - především v malých obcích
- velmi špatný stav komunikací (místních i státních)
- malá intenzita vztahů mezi obcemi
- ve větší části mikroregionu špatně udržovaný zemědělský půdní fond a krajina
- ve větší části mikroregionu málo funkční zemědělská výroba
- příliš velké a administrativně špatně vymezené území obce Ralsko
- velké množství nevyužívaných objektů v obci Ralsko
- neexistence koncepce rozvoje CR, malá propagace
- příliš jednostranné zaměření cestovního ruchu (léto)
- stagnující bytová výstavba v části mikroregionu
- dosud nezpracované pozemkové úpravy a prováděcí dokumentace ÚSES

6.3. VNĚJŠÍ ANALÝZA

Příležitosti (šance)

- rozvoj cestovního ruchu jako jednoho z významných zdrojů příjmů obcí s multiplikačním efektem
- možnost čerpání prostředků z podpůrných programů EU
- využití státních podpůrných programů pro podporu zemědělství, lesnictví a rozvoj venkova
- spolupráce s dalšími obcemi i mikroregiony
- rozvoj nových produktů cestovního ruchu (Kludskyland, obora zvěře, cykloturistika)
- systémová podpora malého a středního podnikání
- rozvoj podnikatelských aktivit, uplatnění zahraničních investorů
- uskutečňování akcí nadregionálního významu

- komunikační zpřístupnění prostoru Ralsko - spojka Osečná – Kuřívody - Bělá p. Bezdězem
- rozvoj ekologicky orientovaného zemědělství směřujícího k zachování krajinných funkcí (krajinotvorba)
- revitalizace říčních systémů a zadržování vody v krajině (Svitavka, Panenský potok, Bělá)
- rozvoj navazujících výrobních na automobilový průmysl

Hrozby (rizika)

- hospodářská recese v EU
- nedostatek finančních zdrojů, nedostupnost úvěrů
- nedostatek schopností využívat finanční prostředky pro přípravu a realizaci cílů
- rozvoj nevhodných aktivit s dopadem na životní prostředí
- nevyjasněná státní koncepce na území Ralska (nedokončená privatizace)
- nedostatečná sanace ekologických zátěží (zejména uran)
- konkurence okolních měst (Mladá Boleslav, Česká Lípa)
- další pokles zemědělské výroby vedoucí k devastaci krajiny
- nárůst sociálně patologických jevů

7. STRATEGICKÉ CÍLE MIKROREGIONU

V souladu se zpracovanou analýzou současného stavu mikroregionu Podralsko byly stanoveny následující hlavní strategické cíle:

1. Vytvoření příznivých podmínek pro nové podnikatelské investice a rozšíření ekonomických aktivit v mikroregionu
2. Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury (např. komunikační propojení přes Ralsko, obchvat Mimoně)
3. Optimalizace dopravní obslužnosti území
4. Rozšíření nabídky různých forem a typů bydlení
5. Oživení zemědělské výroby, revitalizace krajiny
6. Optimalizace zdravotnických služeb a školství
7. Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu, prodloužení sezóny
8. Zlepšení informačních vazeb mezi obcemi (propagace regionu navenek,...), včetně vytvoření optimálních vazeb s krajskou samosprávou
9. Zlepšení péče o životní prostředí (likvidace starých zátěží , odpady, ochrana vod)